

Občina Ajdovščina

OCENA OGROŽENOSTI PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI V OBČINI AJDOVŠČINA

	ORGAN	ODGOVORNA OSEBA	DATUM	PODPIS
IZDELAL	<i>Oddelek za okolje in prostor</i>			
ODOBRIL	<i>Poveljnik CZ</i>	Igor BENKO		
SPREJEL	<i>Župan</i>	Tadej BEOČANIN		
SKRBNIK	<i>Oddelek za okolje in prostor</i>	Jošt ČERNIGOJ		

Številka: 842-0001/2013
Datum: junij 2017

VSEBINA:

1. Uvod	3
2. Značilnosti območja občine Ajdovščina	4
2.1. Fizične značilnosti območja občine Ajdovščina	4
2.1.1. Geografski položaj in lega	4
2.1.2. Relief in geološko-morfološke značilnosti	5
2.1.3. Hidrografske značilnosti	6
2.1.4. Klimatske značilnosti	7
2.1.5. Vegetacija	9
2.1.6. Natura 2000	11
2.2. Družbene značilnosti območja občine Ajdovščina	12
2.2.1. Demografske in poselitvene značilnosti	12
2.2.2. Prometna infrastruktura	14
2.2.3. Gospodarstvo	15
2.2.4. Oskrba	16
3. Temeljni pojmi	17
4. Potres	18
5. Poplava, povodenj	25
6. Zemeljski plaz	29
7. Visok sneg in snežni plaz	32
8. Neurje, vihar, močan veter, burja	33
9. Toča	36
10. Udar strele	38
11. Žled	40
12. Pozeba	42
13. Suša	43
14. Epidemija človeške nalezljive bolezni	46
15. Epizootija, epifitija, infestacija	47
16. Nesreča v cestnem prometu	48
17. Nesreča v železniškem prometu	50
18. Nesreča v zračnem prometu	52
19. Požar	54
19.1. Požar v naravnem okolju	55
19.2. Požar na objektu	58
19.3. Požar na prometnih sredstvih	60
20. Eksplozija	62
21. Rudniška nesreča	64
22. Poškodba/porušitev jezu	64
23. Industrijska nesreča	65
24. Jedrska nesreča in druga radiacijska nevarnost	67
25. Nesreča z nevarno snovjo	70
26. Nesreča v gorah	74
27. Nesreča v jami	75
28. Nesreča na vodi in v vodi	76
29. Najdba neeksploziranih ubojnih sredstev	77
30. Prekinitev oskrbe z električno energijo	79
31. Prekinitev oskrbe z energetskega plinom	81
32. Prekinitev javnih telekomunikacijskih zvez	82
33. Prekinitev oskrbe s pitno vodo	83
33. Viri	85
34. Priloge	87

1. UVOD

Ogroženost območja posamezne občine je odvisna predvsem od njenih naravnih (fizičnih) pogojenosti, kot so: geografske, geološke, hidrološke, klimatske in druge značilnosti, ter od družbenih pogojenosti (gostoti in oskrbi prebivalstva, poseljenosti in prostorskih značilnosti območja). Vse te dejavnike je potrebno upoštevati v oceni ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami, jih analizirati ter na podlagi tega načrtovati aktivnosti zaščite in reševanja občine.

V oceni ogroženosti Občine Ajdovščina so opredeljeni potencialni viri ogrožanja po Pravilniku o obveščanju in poročanju v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 26/2008) in možne posledice nesreče. Pri oceni vsake nesreče so skladno z Navodilom o pripravi ocen ogroženosti (Ur. list RS, št. 39/1995) navedeni podatki o:

- virih nevarnosti,
- možnih vzrokih nastanka nesreče,
- verjetnosti pojavljanja nesreče,
- vrsti, oblikah in stopnji ogroženosti,
- poteku in možnem obsegu nesreče,
- ogroženih prebivalcev, živalih, premoženju in kulturni dediščini,
- verjetnih posledicah nesreče,
- verjetnosti nastanka verižne nesreče,
- možnosti predvidenja nesreče in
- predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče.

Za tiste nesreče, ki najbolj ogrožajo občino Ajdovščina, so posebej izdelani načrti zaščite in reševanja: za požar v naravnem okolju, potres, zemeljski plaz in nesreče z nevarnimi snovmi.

Za vse naravne in druge nesreče je odziv in ukrepanje opredeljeno v Načrtu za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja v občini Ajdovščina.

2. ZNAČILNOSTI OBMOČJA OBČINE AJDOVŠČINA

Splošni podatki o občini Ajdovščina

Število prebivalcev leta 2014	18.848
Površina občine	245 km ²
Gostota naseljenosti	77 prebivalcev na km ²
Število KS	26
Število naselij	45
Površina gozdov	66%
Kmetijske površine	20,4%
Ostale površine nerodovitni svet, prometne poti, vodotoki in pozidane površine	13,6%
Vodotoki daljši – večji	Vipava, Hubelj, Lokavšček
Hitra cesta	H4 odsek Razdrto-Vrtojba
Regionalne ceste	Da
Lokalne ceste	Da
Železnica	Prvačina – Ajdovščina
Plinovod	Podkraj – Batuje
Vodovodno omrežje	Dobro razvito
Nadmorska višina – minimalna	60 m pri železniški postaji Batuje
Nadmorska višina – maksimalna	Mali Golak 1495 m
Letna količina padavin	1758 l/m ²

2.1. FIZIČNE ZNAČILNOSTI OBMOČJA OBČINE AJDOVŠČINA

2.1.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ IN LEGA

Občina Ajdovščina meri 245 km² in leži na zahodnem delu Slovenije, na strateško pomembnem prehodu iz Furlanije v osrednjo Slovenijo in Panonsko nižino. Leži v osrednjem delu Vipavske doline, pri čemer je širina območja v smeri sever-jug 15 km, dolžina v smeri zahod-vzhod pa cca 30 km. Odpira se proti zahodu, kjer meji z Mestno občino Nova Gorica, na severu se dviga v zakrasel svet planote Trnovski gozd, kjer meji z Občino Idrija, na severovzhodu na območju Hrušiško-Nanoške planote meji z občino Logatec in na vzhodu z Občino Postojna, na jugovzhodu poteka meja preko Nanoške planote in Vipavske doline z občino Vipava, na jugu pa prehaja v Kras, kjer meji z Občino Komen.

Karta občine Ajdovščina (Vir: Geopedija)

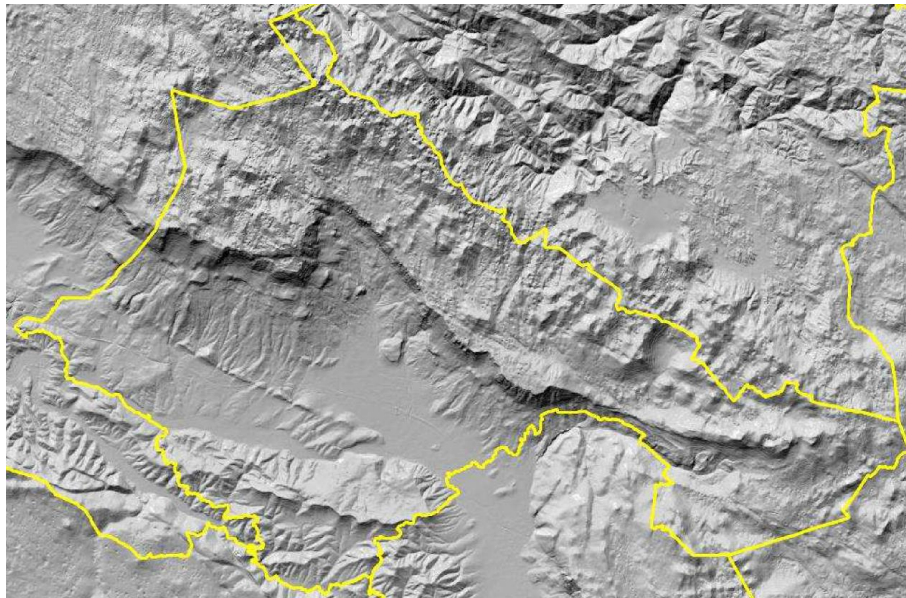
Največje naselje v občini je mesto Ajdovščina, ki je hkrati tudi upravno, gospodarsko in kulturno središče območja.

Občino Ajdovščina delimo na tri geografska območja:

1. Dolina – območje med Črničami in Budanjami,
2. Vipavski griči – območje med Brjami in Planino,
3. Trnovski gozd in Hrušiško-Nanoška planota – območje severnega in severovzhodnega dela občine.

2.1.2. RELIEF IN GEOLOŠKO-MORFOLOŠKE ZNAČILNOSTI

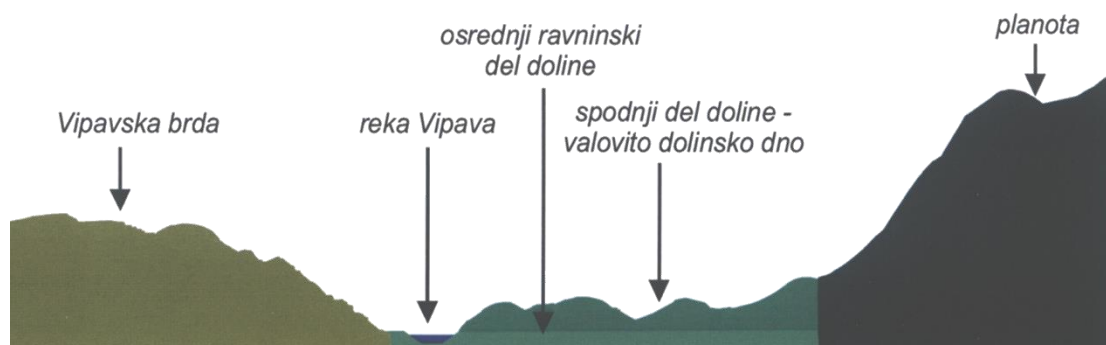
Območje je reliefno izredno razgibano. Ravnina se pojavlja le ob reki Vipavi - v delu od Ajdovščine proti Vipavi, drugod prevladujejo kotline, rečne terase in gričevje. Za Trnovski gozd in Hrušiško-Nanoško planoto je značilen oster prehod iz ravninskega sveta v planote, kjer se pojavljajo ozke uravnave na robu (Gora), brezna, uvale in suha kraška polja. Območje sestavljajo sedimentne kamnine, flišni laporji, peščenjaki in rečne naplavine. Po pobočjih navzgor do roba planot prevladuje grušč, na planotah pa apnenci (predvsem zgornji triasni dolomiti in jurski apnenci).

Relief občine Ajdovščina (Vir: Geopedia)

Ravninski del prekriva eocenski fliš (tanke plasti laporja in peščenjakov), v ozkem pasu na jugu so naloženi eocenski apnenci, na severnem robu območja pa apniške breče in drobir navaljen s pobočij planot. Med flišem in narinjenimi apnenci se nahaja grušč.

Višinska razgibanost območja občine je relativno velika – najvišja točka občine (Mali Golak) leži na nadmorski višini 1495 m, ostali del roba Trnovske planote je visok od 900 do 1000 m. Najnižja geografska točka občine so Batuje z nadmorsko višino 60 m. Povprečni naklon terena je 10°, povprečna nadmorska višina pa znaša 216 metrov.

Prečni prerez Vipavske doline

2.1.3. HIDROGRAFSKE ZNAČILNOSTI

Zaradi bogatega vodnega zaledja Trnovskega gozda in obilnih padavin je na stiku fliša in zakraselih apnencev veliko število izvirov. Pobočje je prepredeno z večjimi in manjšimi vodotoki, od katerih je večina hudourniškega značaja. Voda se steka iz velikega padavinskega območja, pol iz flišnega, pol pa iz kraškega sveta. Najpomembnejša vodna žila je reka Vipava, ki ima nizek poletni in zimski vodostaj,

višek pa doseže v novembru in marcu. Višje ležeča naselja pod pobočji planot imajo po večini svoja vodna zajetja, saj je število vodnih izvirov na stiku med apnenci in flišem veliko. Ostali pomembnejši vodotoki na območju so še: Hubelj, Lokavšček, Jovšček, Vrtovinšček, Perilo in Vogršček, ki se steka v akumulacijsko jezero.

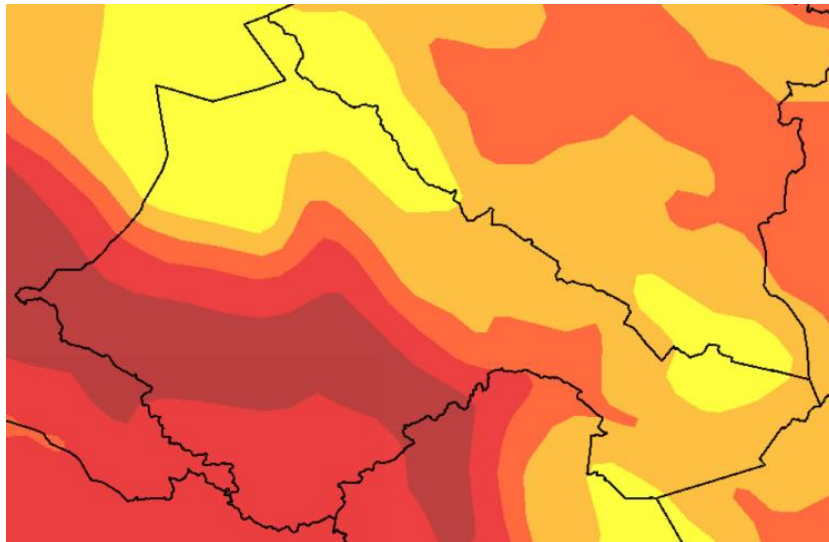
Površinski vodotoki na področju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

2.1.4. KLIMATSKE ZNAČILNOSTI

Občina Ajdovščina ima zaradi delne odprtosti in bližine morja (oddaljenost od morja je 15 km zračne črte) značilnosti submediteranskega podnebja (mle zime in zelo topla poletja), na severnih planotah pa se pojavlja celinsko podnebje.

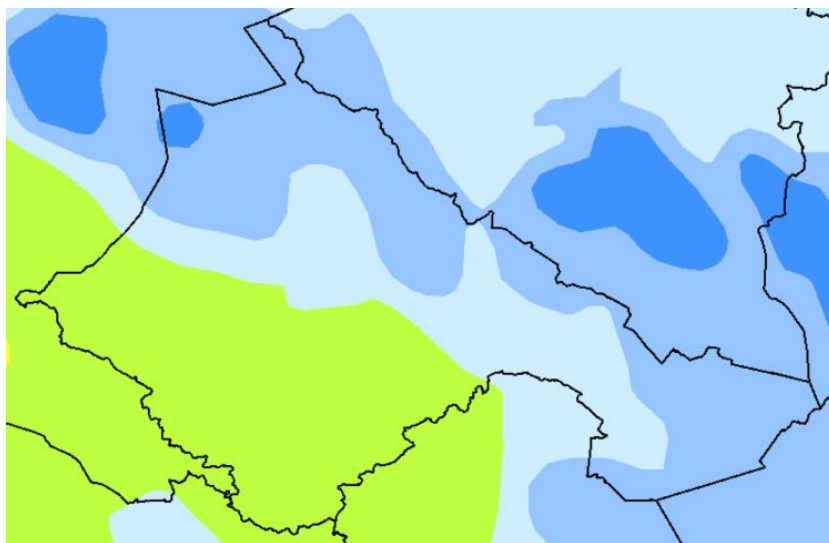
Temperature so nad povprečnimi v Sloveniji. Srednja letna temperatura znaša 10,8°C. Povprečna julijska temperatura je približno 23°C, povprečna januarska pa

3°C. Pod ničlo pade temperatura zelo redko, pa še to večinoma v jutranjih urah. Maksimalne poletne temperature dosežejo tudi do 35°C in več, v poletnih mesecih pa je tudi do 60 dni s temperaturo preko 25°C.

25-32 32-34 34-36 36-38 38-40 v stopinjah Celzija

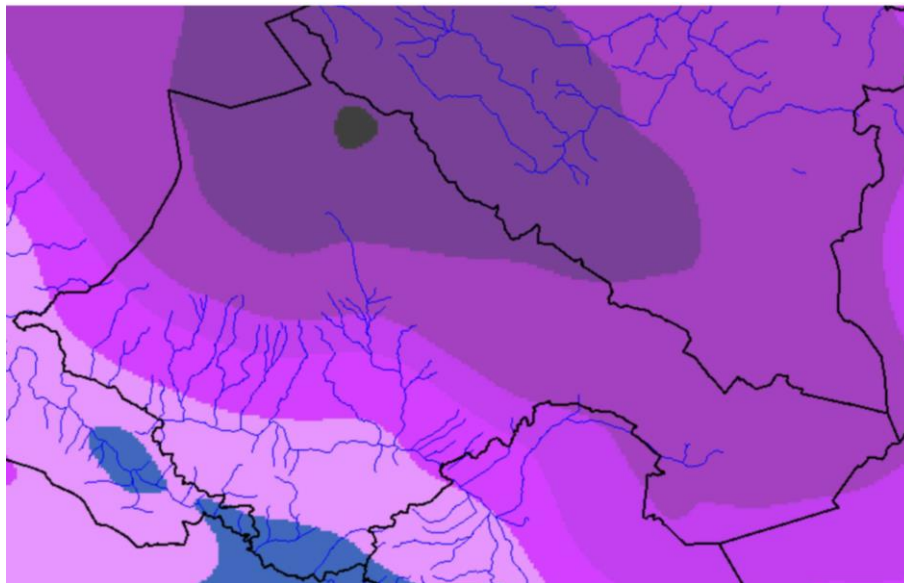
Absolutna najvišja temperatura zraka s povratno dobo 50 let na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

-18- -15 -21- -18 -24- -21 -27- -24 v stopinjah Celzija

Absolutna najnižja temperatura zraka s povratno dobo 50 let na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

Količina padavin je razmeroma velika (povprečna 1500 mm/m², na Predmeji 2700 mm/m²), ki pa so neenakomerno razporejene, tako je lahko v poletnem času tudi več kot 60 dni brez padavin. Največ padavin je pozno spomladi in jeseni (mesec november).

Dolgoletno povprečje padavin na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

Snežne padavine so pogoste le na obronkih Trnovskega gozda in Hrušice, kjer so ob burji pojavljajo tudi visoki zameti. Na območju občine sneži v povprečju le do 10 dni na leto. Na ravninskem delu občine so snežne padavine redek pojav in tudi če zapade sneg, le-ta ni obstojen in hitro skopni.

Relativno redek pojav na območju občine Ajdovščina je tudi megla. Pojavlja se le v pozni jeseni in zgodaj pozimi, najpogostejša je na območju med Colom in Podkrajem, v ravninskem delu se pojavlja gosta megla nad strugo reke Vipave in zajetjem Vogršček.

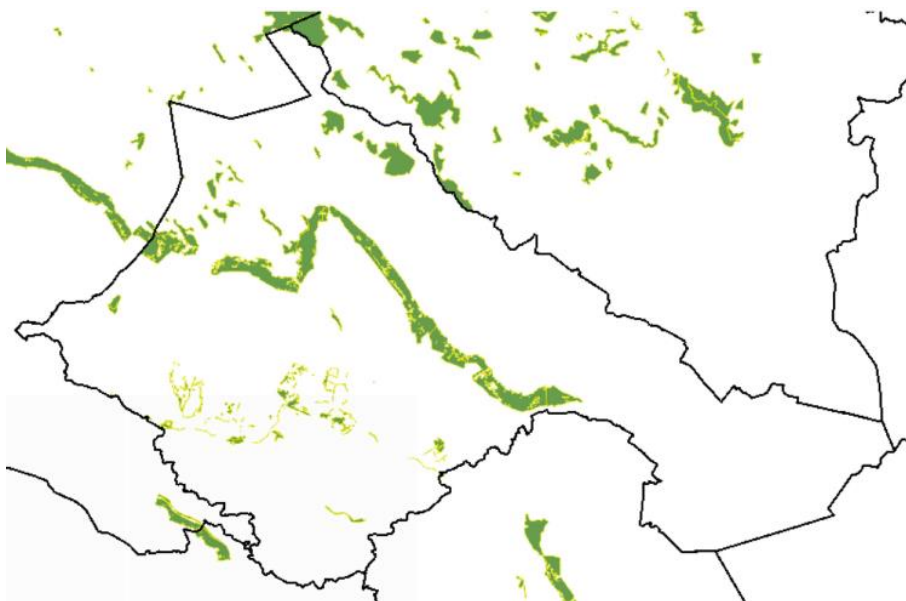
Pomemben klimatski dejavnik, ki se pojavlja na obravnavanem območju, je burja - sunkovit severovzhodnik, ki najpogosteje piha pozimi. Burja piha v povprečju nad 40 dni letno in doseže sunke tudi nad 200 km/h.

Pogost pojav na območju občine je tudi suša, ki se pojavlja ob daljših obdobjih brez padavin. To se dogaja predvsem poleti (julij, avgust), ko vročina in stalna vetrovnost hitro izsuši flišna tla. Medsebojno mešanje različnih klimatskih vplivov (mediteranskega in celinskega) na območju občine ima lahko posebno v poletnih mesecih (julij, avgust, september), za posledico nenadne močne nevihte, ki so sicer kratkotrajne, vendar z veliko količino dežja - pogosto pomešanega s točo.

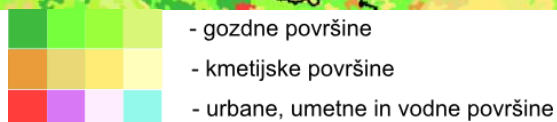
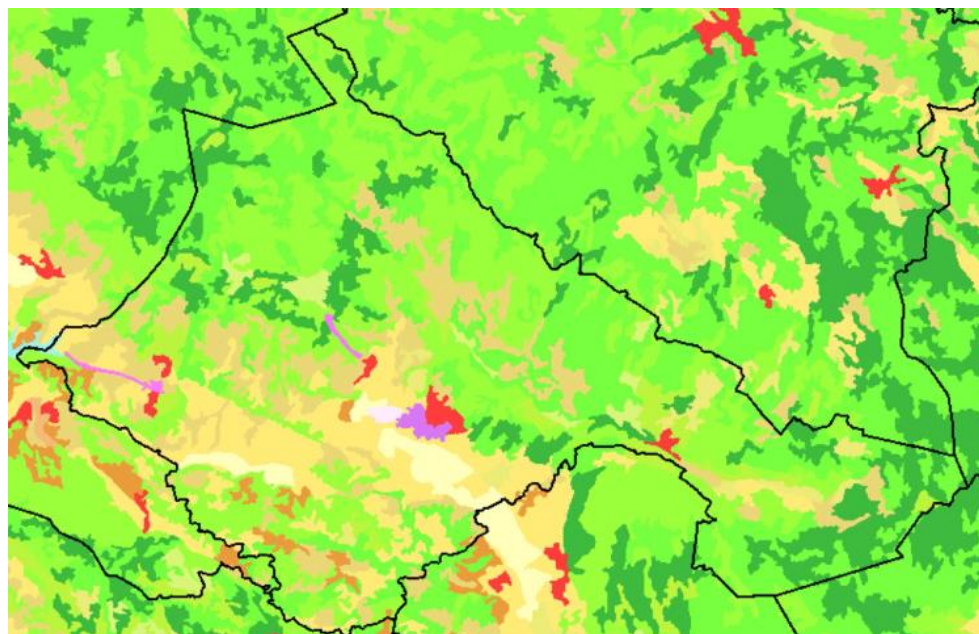
2.1.5. VEGETACIJA

Zaradi reliefnih in geoloških danosti prevladuje značilna submediteranska vegetacija. Naravno rastje je ohranjeno le v višje ležečih in težje dostopnih predelih občine. Vegetacija v dolini pa je zaradi antropogenega vpliva zelo spremenjena,

predvsem zaradi regulacije vodotokov in melioracije polj. Prevladuje listnati gozd (gaber, puhasti hrast, bukev, jesen), ki z naraščanjem nadmorske višine prehaja v mešani gozd (bor, smreka, jelka). V občini spada med veliko požarno ogroženost kar 40 % in med zelo veliko požarno ogroženost 14% gozdov. Gre predvsem za južna pobočja Trnovskega gozda in Gore, ter južne lege tako na flišnih gričih Vipavske doline kot tudi Trnovske planote. Največji problem predstavljajo nedostopna južna pobočja, kjer ni možna hitra in učinkovita gasilska intervencija v primeru požara v naravi. Prav ta območja spadajo v kategorijo varovalnih gozdov.

Varovalni gozdovi na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

Pokrivenost tal na območju občine Ajdovščina 2006 (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

Gozdovi zaraščajo 66% vseh površin v občini, na ravninskih delih so večinoma travniki in polja, ob melioracijskih kanalih in potokih pa grmičevje in protivetrne žive meje. Sicer pa se raba kmetijskih zemljišč v zadnjem času precej opušča in številni travniki in pašniki so že v fazi zaraščanja.

Zaradi odprtosti občine proti zahodu, od koder prihajajo vplivi sredozemskega morja, je vegetacijska doba rastlin za dva meseca daljša kot v notranjosti Slovenije.

2.1.6. NATURA 2000

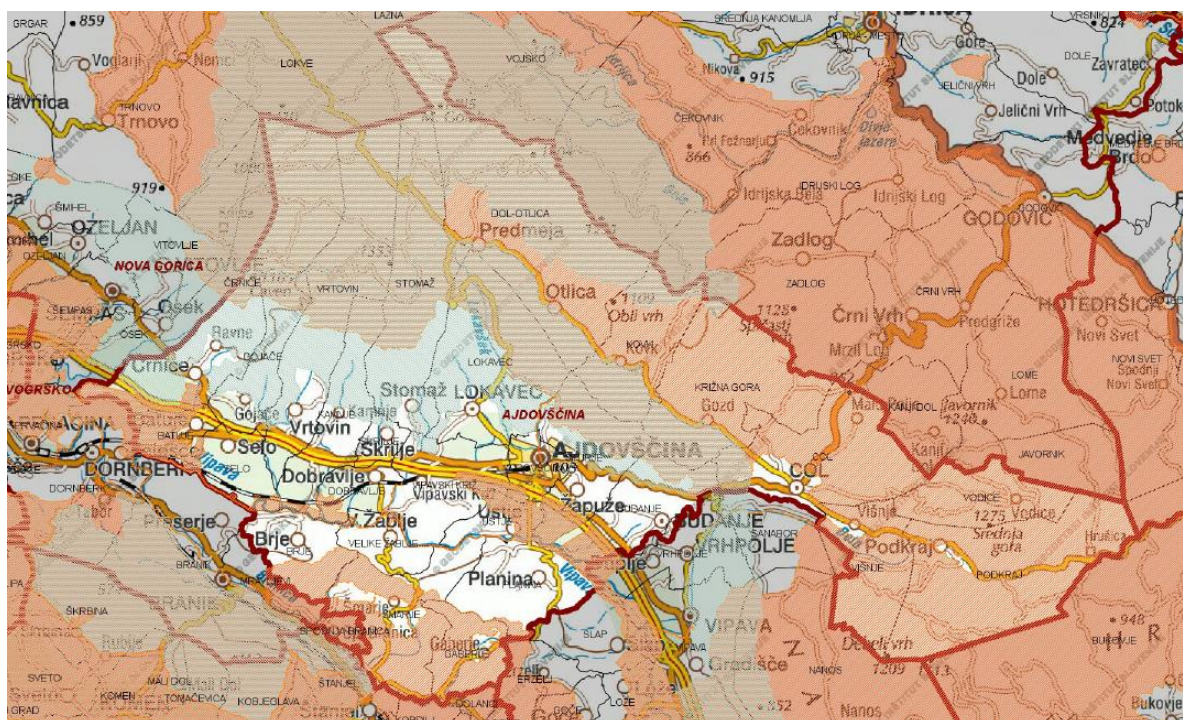
Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, ki so jih določile države članice Evropske unije. Njen glavni cilj je ohraniti biotsko raznovrstnost za prihodnje rodove. Natura 2000 želi na varstvenih območjih ohraniti živalske in rastlinske vrste ter habitate, ki so redki ali pa so v Evropi že ogroženi.

Večji del območja občine Ajdovščina spada po uredbi Natura 2000 iz leta 2013 v zaščitena območja. Ta zaščitena območja so:

- SI5000021 Vipavski rob
- SI3000225 Dolina Branice
- SI3000226 Dolina Vipave
- SI3000255 Trnovski gozd – Nanos

Legenda:

- Natura 2000
- Območje Natura 2000 določena na podlagi direktive o pticah (SPA)
- Območje Natura 2000 določena na podlagi direktive o habitatih (SAC, pSCI)

Območja Natura 2000 v občini Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

2.2. DRUŽBENE ZNAČILNOSTI OBMOČJA OBČINE AJDOVŠČINA

2.2.1. DEMOGRAFSKE IN POSELITVENE ZNAČILNOSTI

Občina Ajdovščina ima 18848 prebivalcev (Statistični urad Republike Slovenije, veljavnost podatkov 1.1.2014), pri čemer je povprečna gostota poseljenosti 77 ljudi na km². V občini je 26 krajevnih skupnosti, ki zajemajo 45 naselij.

Tabela: Naselja in prebivalci v občini Ajdovščina na dan 1.1.2014 (Vir: Statistični urad Republike Slovenije)

Krajevna skupnost	Moški	Ženske	Skupaj
Ajdovščina	3257	3317	6574
Batuje	183	158	341
Bela	14	22	36
Brje	198	185	383
Budanje	434	384	818
Cesta	268	272	540
Col	266	247	513
Črniče	204	208	412
Dobravlje	234	222	456
Dolenje	49	46	95
Dolga Poljana	181	162	343
Gaberje	72	90	162
Gojače	97	91	188
Gozd	62	61	123
Grivče	33	39	72
Kamnje	102	100	202
Kovk	73	58	131
Kožmani	64	49	113
Križna Gora	6	4	10
Lokavec	570	542	1112
Male Žablje	160	152	312
Malo Polje	37	33	70
Malovše	63	60	123
Otlica	155	136	291
Plače	128	116	244
Planina	226	230	456
Podkraj	214	204	418
Potoče	113	114	227
Predmeja	197	172	369
Ravne	73	62	135

Selo	231	226	457
Skrilje	157	159	316
Stomaž	148	145	293
Šmarje	94	92	186
Tevče	44	49	93
Ustje	174	186	360
Velike Žablje	177	156	333
Vipavski Križ	95	76	171
Višnje	92	83	175
Vodice	35	29	64
Vrtovče	53	60	113
Vrtovin	233	233	466
Zavino	44	40	84
Žagolič	64	64	128
Žapuže	169	171	340
SKUPAJ	9543	9305	18848

Starostna struktura v občini Ajdovščina je relativno ugodna, saj delež mladih (do 26 let) presega 25%, delež starejših (nad 65 let) pa je nižji od 18%. Povprečna starost prebivalcev občine Ajdovščina znaša 41,4 leta in ne odstopa od povprečne starosti prebivalcev v Republiki Sloveniji.

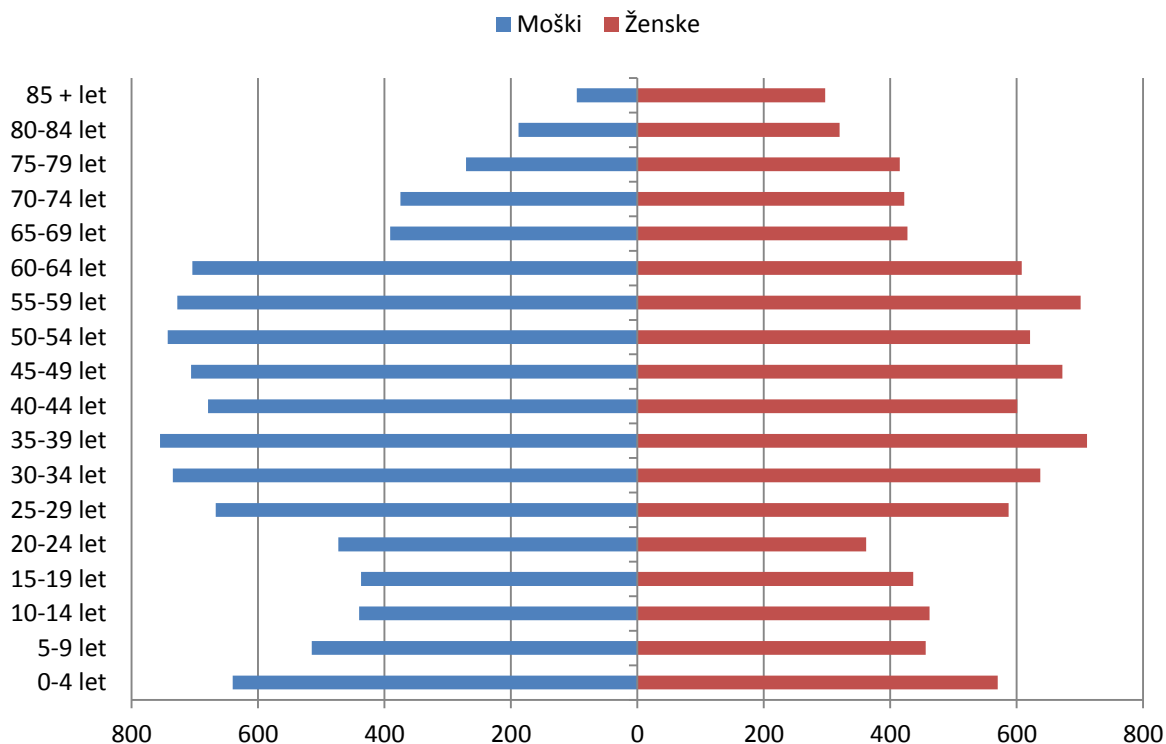

Diagram: Starostna struktura prebivalcev po spolu v občini Ajdovščina na dan 1.1.2014 (Vir: Statistični urad Republike Slovenije)

V občini je 7.266 stanovanj, 6873 gospodinjstev in 960 kmetijskih gospodarstev. Podatki veljajo za leto 2011 – Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

V zaledju je še vedno prisotna depopulacija območja. Industrijska območja ter infrastrukturni objekti in naprave so bila v dosedanem razvoju usmerjena pretežno na urbano območje Ajdovščine, v zadnjem času pa tudi na naselja: Gojače, Selo, Črniče in Batuje. Razdrobljenost poseljenosti v občini je izredno visoka, saj sta poleg Ajdovščine le dve naselji z nad 500 prebivalci (Lokavec, Budanje). Strnjenih vasi je malo (npr. Batuje, Selo, Vipavski križ, Šmarje), prevladujejo pa razpotegnjene vasi (npr. Brje, Kamnje, Vrtovin, Planina), ki imajo tudi 10 in več zaselkov ali pa celo posameznih domačij (npr. Otlica, Predmeja).

Na območju občine se pojavljata dve tipični vrsti gradnje:

- povečana gostota pozidanosti okrog jedra naselja (v centru vasi). Dostopnost do objektov je zadovoljiva (v nekaterih strnjenih vaseh je otežena) in v primeru potrebe omogoča učinkovite reševalne intervencije z uporabo razpoložljive tehnike.
- gručasta (velja predvsem za stara naselja) in razpršena pozidava (značilna za novejšo gradnjo) individualnih hiš, razpotegnjena ob cestah. Pri slednjih so bili pri gradnji uporabljeni moderni ognjevarni materiali, kar pomeni manjšo tveganje glede požara in rušenja. Nekoliko bolj občutljive so starejše gradnje v starih naseljih, ki so tudi manj dostopne.

Večina zgradb (z izjemo nekaterih stavb v strnjenih vaških jedrih) je v glavnem lahko dostopna z reševalno tehniko. Dostopni so tudi vsi intervencijsko zahtevni objekti (šole, vrtci, domovi...).

2.2.2. PROMETNA INFRASTRUKTURA

Že od najstarejših časov ima Ajdovščina pomembno prometno vlogo. Skozi dolino pelje hitra cesta H4 Razdrto-Vrtobja. Pojavlja pa se problem slabše prometne povezave proti severu (Idrija), ter še slabše proti jugu (Kras).

Občinske ceste so kategorizirane na lokalne ceste in javne poti. Lokalne ceste so ceste med naselji v občini Ajdovščina in ceste med naselji v občini Ajdovščina in naselji v sosednjih občinah. Lokalne ceste v mestu Ajdovščina in naseljih z uvedenim uličnim sistemom so razvrščene v naslednji podkategoriji:

- zbirne mestne ceste in zbirne krajevne ceste
- mestne in krajevne ceste

V občini Ajdovščina je po navedeni klasifikaciji:

- 108.782 m lokalnih cest
- 4.142 m zbirnih mestnih ali zbirnih krajevnih cest
- 18.798 m mestnih ali krajevnih cest
- 129.269 m javnih poti

Skupna dolžina kategoriziranih cest v občini Ajdovščina znaša 260.991 m.

Dnevna obremenjenost prometnic je naslednja (Direkcija RS za ceste 2013):

Kat ceste	Štev ceste	Štev odseka	Prometni odsek	Vsa vozila	Tovorna vozila nad 3,5t	Odstotek tovornih vozil
HC	H4	0375	VIPAVA - AJDOVŠČINA	10.987	1.837	17
HC	H4	0376	AJDOVŠČINA - SELO	12.069	1.870	15
HC	H4	0378	SELO - VOGRSKO	11.874	1.838	15
HC	H4	0443	PRIKLJ. SELO - AJDOVŠČINA	1.595	82	5
HC	H4	0443	PRIKLJ. SELO - VRTOJBA	1.398	50	4
R1	207	1413	COL - AJDOVŠČINA	2.452	142	6
R2	444	0346	AJDOVŠČINA - SELO	6.510	109	2
R2	444	0347	SELO - TRI HIŠE	4.927	75	2
R2	444	0387	AJDOVŠČINA (OBVOZNICA)	4.064	338	8
R2	444	1473	VIPAVA - AJDOVŠČINA	5.679	142	3
R3	611	1024	DORNBK - SELO	1.746	74	4

Na letališču v Ajdovščini se izvaja predvsem športno letenje z manjšimi letali in motornimi zmaji (z jadralnimi letali cca 700 ur letno, z zmaji in padali pa cca 4000 preletov letno).

Železniška proga Ajdovščina-Nova Gorica je enotirna in zastarela ter posledično tudi manj obremenjena.

2.2.3. GOSPODARSTVO

Občina Ajdovščina ima ugodne pogoje gospodarskega razvoja, predvsem industrije in storitvenih dejavnosti, kar ji omogoča ugoden prometni položaj in odprtost proti zahodu. Območje ima tudi ugodne pogoje za kmetijstvo, predvsem vinogradništvo in sadjarstvo.

Gospodarstvo v občini Ajdovščina je zelo raznoliko, še vedno je močno zastopan industrijski sektor, kar je posledica usmerjenosti gospodarstva v preteklih obdobjih. Prevladujejo mala in srednje velika podjetja s področja gradbeništva, lesno predelovalne industrije, tekstilne in kovinarske dejavnosti. Večja podjetja najdemo samo s področja prehranske industrije. Sledijo trgovina in ostale storitvene dejavnosti.

Povprečna velikost kmetije je 4,9 ha, povprečna velikost kmetijske parcele pa znaša 0,25 ha. Kmetovalci se ubadajo s prirajo govejega mesa, prašičjega mesa, kravjega mleka, perutninskega mesa in jajc, na območju Gore pa tudi z rejo drobnice. Od poljščin je v nižinskih predelih največ pšenice in koruze, na prehodih proti Krasu in Vipavskim Gričem je največ vinogradov in sadovnjakov, v Budanjah pa se v zadnjem času močno razvija trsničarstvo.

V občini Ajdovščina so možnosti za razvoj turizma ugodne, še posebej zaradi njene zgodovinske in arhitekturne prepoznavnosti, predvsem pa zaradi njene prehodno tranzitne lege med notranjostjo Slovenije in Furlanijo.

2.2.4. OSKRBA

Sistem zvez je z izgradnjo telefonskih linij in priključkov v vsa naselja solidno urejen, čeprav se je težišče uporabe elektronskih komunikacij med prebivalstvom že preselilo na področje mobilne telefonije. Pokritost območja s signalom posameznih mobilnih operaterjev na področju naselij v občini Ajdovščina je dobra, sive lise se pojavljajo na gozdnatem področju Trnovske planote.

Vodooskrba prebivalstva je na območju občine razmeroma zadovoljiva, saj Hubeljski vodovod oskrbuje večji del celotne Vipavske in del Goriške. Novozgrajeni sistemi v dolini in vodovod Gora pomenijo poleg oskrbe prebivalstva s pitno vodo tudi dobre možnosti za gašenje požarov. Obstajajo pa tudi številna vaška zajetja, ki oskrbujejo do 50 gospodinjstev. Zagotovljena dobra vodooskrba je pomembna v urbanih območjih, še posebno pa na Trnovski planoti, kjer prej ni bilo požarne vode in je bilo tudi pitno vodo potrebno dovažati iz doline v vseh poletnih mesecih.

Energetska oskrbljenost je zagotovljena z elektro priključki vseh bivalnih enot. Glavni distributer električne energije za to območje je Elektro Primorska. Na obravnavanem območju se nahaja 110 kV razdelilna postaja v Dolenjah. Na reki Hubelj se nahaja tudi manjša HE z instalirano neto močjo 2,1 MW zgrajena že leta 1931. Na področju občine Ajdovščina je priključenih (stanje 2013) na električno omrežje tudi 30 fotovoltaičnih elektrarn s skupno instalirano neto močjo 5,2 MW.

Za ogrevanje stanovanj se poleg lesa v vaseh koristi kurilno olje in v manjši meri tudi zemeljski plin. Skozi občino je speljan magistralni plinovod na relaciji Hrušica-Vipava-Volčja Draga-Nova Gorica.

3. TEMELJNI POJMI

Po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, številka 97/10), so nesreče opredeljene na naslednji način:

Nesreča je dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi rednih dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.

Naravne nesreče so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, požar v naravnem okolju, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni in druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile. Za naravno nesrečo se štejejo tudi neugodne vremenske razmere po predpisih o kmetijstvu in odpravi posledic naravnih nesreč, ki jih povzročijo žled, pozeba, suša, neurje, toča ali živalske in rastlinske bolezni ter rastlinski škodljivci.

Druge nesreče so nesreče v cestnem, železniškem in zračnem prometu, požar, rudniška nesreča, porušitev jezua, nesreče, ki jih povzročijo aktivnosti na morju, jedrska nesreča in druge ekološke ter industrijske nesreče, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, pa tudi vojna, izredno stanje, uporaba orožij ali sredstev za množično uničevanje ter teroristični napadi s klasičnimi sredstvi in druge oblike množičnega nasilja.

Ekološka nesreča je tudi okoljska nesreča po predpisih o varstvu okolja, ki jo povzroči nenadzorovan ali nepredviden dogodek, ki je nastal zaradi posega v okolje in ki posledično ogrozi življenje ali zdravje ljudi oziroma kakovost okolja.

Industrijska nesreča je dogodek, ki je ušel nadzoru pri opravljanju dejavnosti ali upravljanju s sredstvi za delo ter ravnanju z nevarnimi snovmi, nafto in njenimi derivati ter energetskimi plini med proizvodnjo, predelavo, uporabo, skladiščenjem, pretovarjanjem, prevozom ali odstranjevanjem, katerega posledica je ogrožanje življenja ali zdravja ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja. Industrijska nesreča je tudi večja nesreča po predpisih o varstvu okolja, ko pri okoljski nesreči pride do večje emisije, požara ali eksplozije, pri čemer je prisotna ena ali več nevarnih snovi.

Nevarnost nesreče je verjetnost, da se bo zgodila nesreča in prizadela oziroma ogrozila življenje ali zdravje ljudi in živali ter povzročila uničenje ali škodo na premoženju, kulturni dediščini in okolju.

Ogroženost je resnična ali občutena izpostavljenost ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine in okolja nevarnostim naravnih in drugih nesreč.

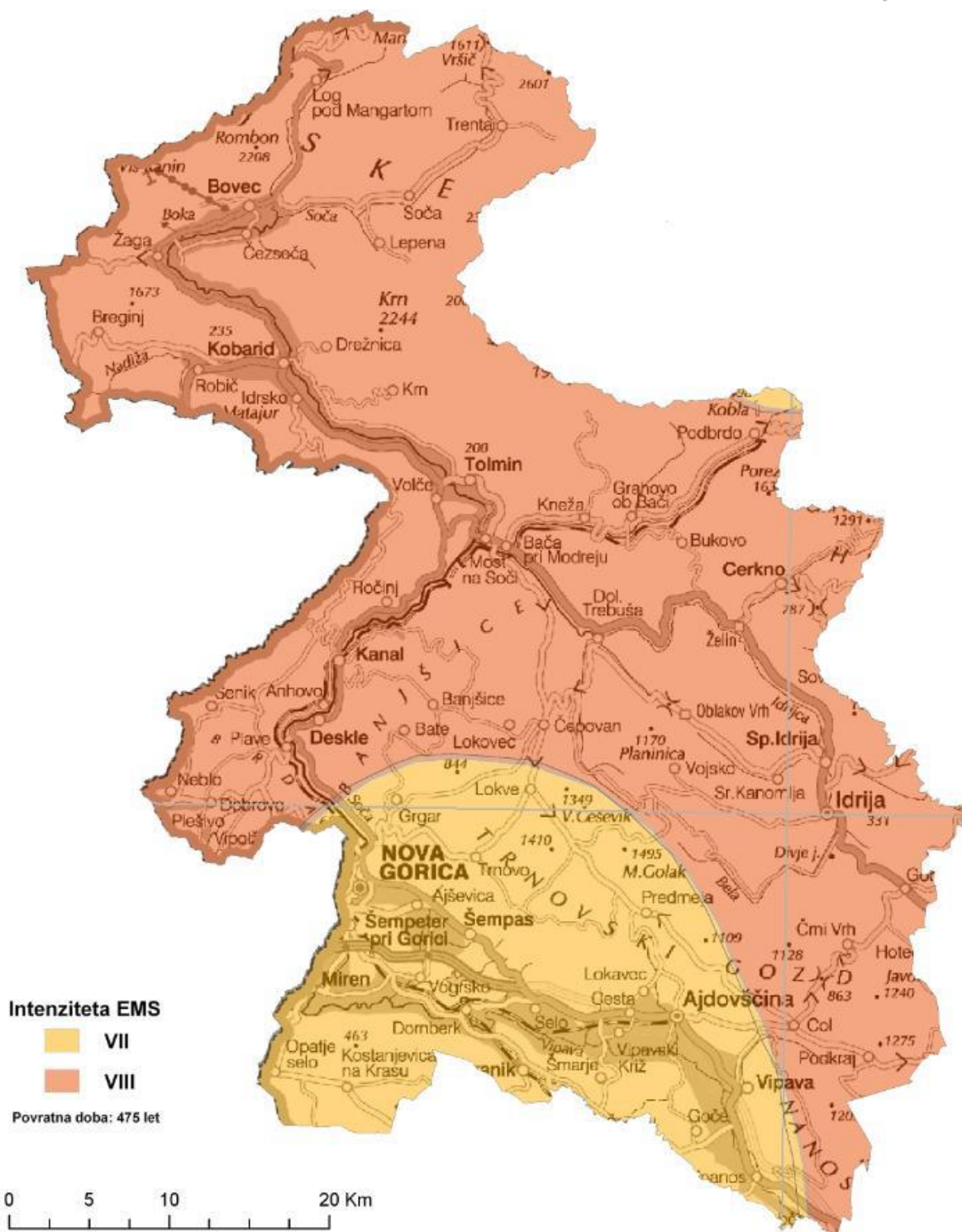
Stopnja ogroženosti je pričakovan obseg škode in drugih posledic naravne ali druge nesreče.

4. POTRES

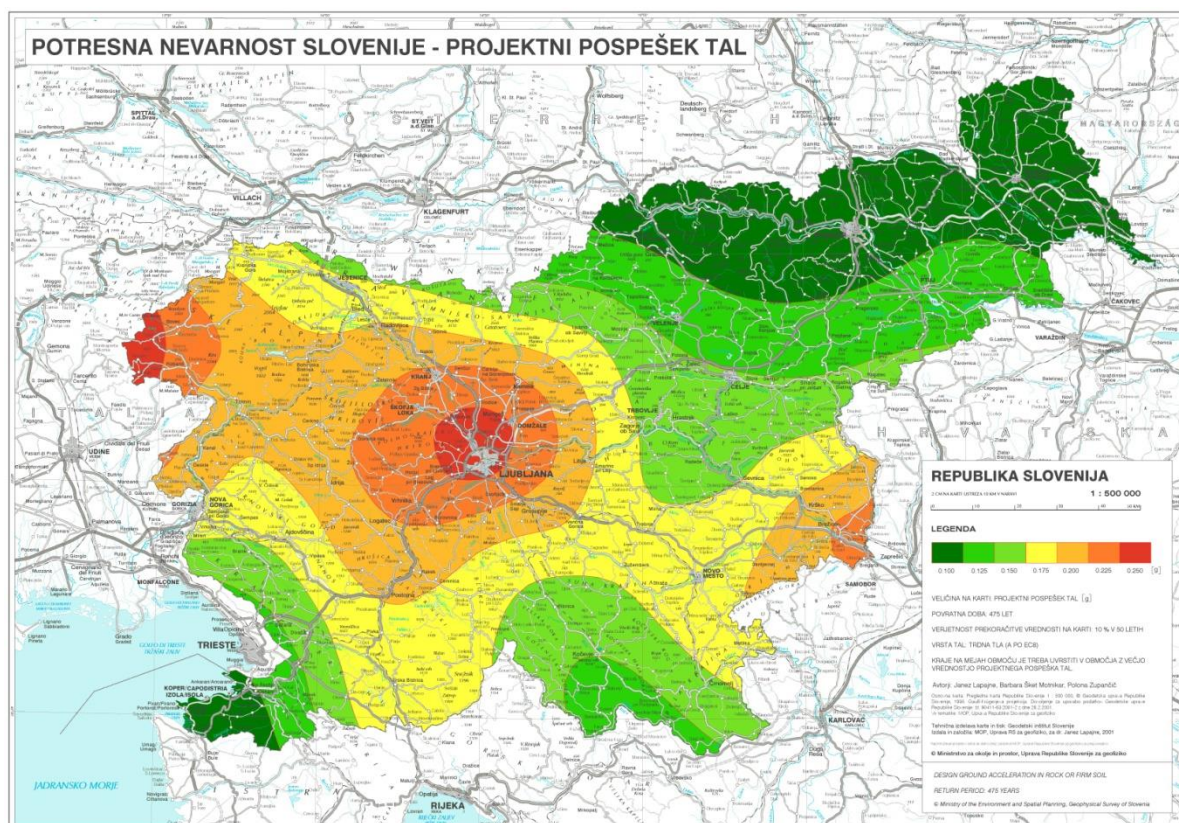
Viri nevarnosti:

Ogroženost zaradi potresa ni velika, pretežni del občine je na območju VII. stopnje ogroženosti po EMS lestvici (20.034 ha oz. 79,35 % območja občine), le območje Trnovske planote je opredeljeno z VIII. stopnjo ogroženosti (5.214 ha oz. 20,65 %). Na tem območju so naselja Predmeja, Otlica, Kovk, Gozd, Križna gora, Žagolič, Col, Malo Polje, Vodice, Višnje in Podkraj, s skupaj 2300 prebivalci. Ob močnejšem potresu (rušilnega na našem območju ne predvidevamo) bi se kot viri nevarnosti pojavili:

- gradbeni objekti (na območju so pretežno individualne hiše z gospodarskimi poslopiji. Večji objekti so cerkve, šole in industrijska obrata na Colu in Predmeji. Starejši objekti so bili grajeni iz kamna in ne zagotavljajo potresne varnosti, novi objekti pa deloma)
- poškodovano cestno telo,
- porušeni in poškodovani elektro energetske objekti in druga komunalna infrastruktura.

Karta potresne intenzitete s povratno dobo 475 let (vir: ARSO, 2011)

Karta projektnega pospeška tal s povratno dobo 475 let (Lapajne in drugi, 2001)

Poenostavljen opis 12-stopenjskih potresnih lestvic EMS (evropska potresna lestvica), MSK (Medvedev-Sponheuer-Karnikova lestvica) in MCS (Mercalli-Cancani-Siebergova lestvica).

Stopnja	Naziv potresa	Odziv ljudi	Učinki na predmete	Učinki v naravi	Učinki na zgradbah
I.	nezaznaven	zaznajo le seizmografi			
II.	komaj zaznaven	zaznajo redki			
III.	šibek	zazna manjšina	viseči predmeti rahlo zanihajo		
IV.	zmeren	zaznajo mnogi	tresenje lahkega pohištva		
V.	močan	prebujanje	viseči predmeti znatno zanihajo, odprta vrata in okna loputajo	manjši zdrsi	lasaste razpoke v ometu slabo grajenih hiš
VI.	neznatne poškodbe	prestrašenost	manjši stabilni predmeti lahko padejo na tla, pohištvo se lahko premakne	valovanje gladine mirujoče vode, manjše razpoke v tleh, proženje pobočnih gruščev	manjše razpoke ali odpadanje ometa na nekaterih slabo grajenih hišah, na mnogih lasaste razpoke
VII.	poškodbe	strah	številni predmeti padejo na tla, pohištvo se premakne	pojav novih izvirov ali presahnitev starih, proženje plazov in podorov	delno porušene nekatere slabše hiše, manjše poškodbe na trdnejših zgradbah

VIII.	hude poškodbe	panika	pohištvo se lahko prevrne, težji predmeti lahko padejo na tla, ponekod se premaknejo spomeniki	večje razpoke v tleh, utekočinjenje tal	porušijo se nekatere slabo grajene hiše, mnoge pa so močno poškodovane, močno poškodovane in delno porušene so tudi mnoge srednje dobro grajene in nekatere dobro grajene stavbe
IX.	rušenja	splošna panika	mnogi spomeniki in samostojni stebri padejo ali se zasukajo	večji plazovi in podori	mnoge slabo in nekatere srednje dobro grajene hiše se porušijo, delno so porušene tudi dobro grajene stavbe
X.	obsežna rušenja			večje spremembe površja in premeščanje vodnih tokov	mnoge trdno grajene zgradbe so delno porušene, nekatere pa se porušijo, porušijo pa se tudi mnoge srednje dobro grajene zgradbe in večina slabše grajenih
XI.	uničenje			večje spremembe površja in premeščanje vodnih tokov	večina trdno zgrajenih zgradb se delno poruši, mnoge se porušijo, poruši pa se tudi večina srednje dobro grajenih zgradb
XII.	popolno uničenje			večje spremembe površja in premeščanje vodnih tokov	vse zgradbe na površju in pod njim so uničene

Možni vzroki nastanka nesreče:

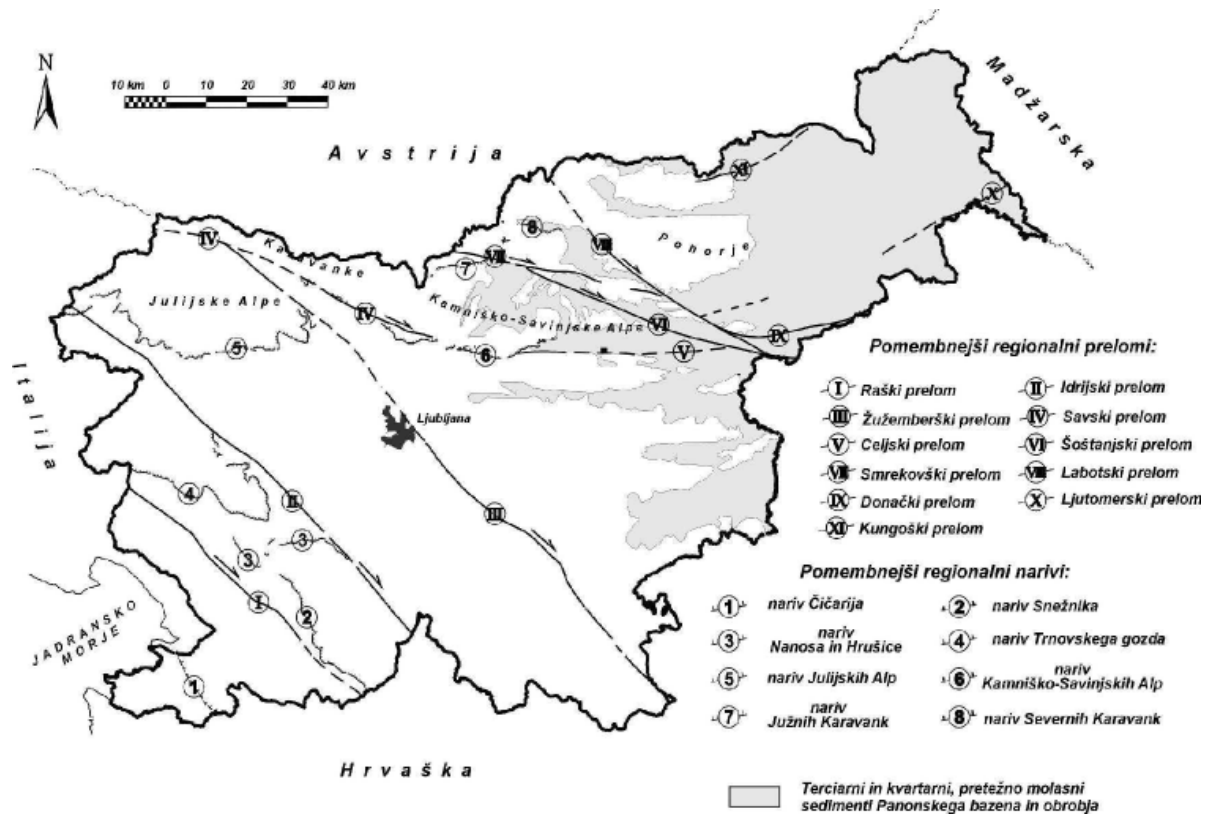
Potres je posledica nenadnega premika tektonskih blokov vzdolž preloma v zemeljski skorji.

Na območju občine Ajdovščina ali neposredni bližini potekata Raški prelom (I) in Idrijski prelom (II), s področja tektonike pa sta pomembna tudi nariv Nanosa in Hrušice in nariv Trnovskega gozda.

Razvrščanje občin:

V nasljeni preglednici je prikazana razporeditev prebivalcev znotraj občine glede na stopnje potresne intenzitete in razred ogroženosti občine.

OBČINA	ŠTEVILO PREBIVALCEV				RAZRED OGRÖZENOSTI
	Območje VI EMS	Območje VII EMS	Območje VIII EMS	SKUPAJ število prebivalcev	OBČINE/REGIJA
Ajdovščina		16.281	1397	17.678	4

Tektonske strukture Slovenije (prirejeno po Poljak, 2000)

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Zaradi bližine navedenih tektonskih prelomov in narivov je možnost nastanka katastrofalnega rušilnega potresa na obravnavanem območju minimalna.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Prebivalci bi bili v primeru potresa neposredno in posredno ogroženi.

Neposredna ogroženost je minimalna in bi jo povzročili padci trdih predmetov, v manjši meri pa tudi panika.

Posredna ogroženost, pa bi nastala zaradi poškodb infrastrukturnih in drugih objektov in sicer :

- pri potresu VII. stopnje so lahko poškodovane komunalne naprave, kamor prvenstveno prištevamo vodovod, zaradi česar bo onemogočena preskrba dela prebivalstva s pitno vodo. Prekinitev v oskrbi pa lahko povzroči tudi izpad električne energije.
- pričakovati je tudi poškodbe na električnem in telekomunikacijskem omrežju, kar bo povzročalo motnje pri zagotavljanju teh dobrin. Ocenjuje se, da bi trajal izpad električnega omrežja do 3 dni, na posameznih delih ogroženega področja pa tudi več.

Potek in možen obseg nesreče:

Glede na pogostost potresov in njihove posledice lahko zaključimo, da so na območju občine možni potresi jakosti VII. stopnje na ravninskem delu in VIII. stopnje na območju Trnovske planote, kar bi ob morebitnem potresu imelo za posledico le manjšo ogroženost prostora.

Obseg posledic bi bil bistveno drugačen, v kolikor bi se pojavili močnejši in ponavljajoči se sunki.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Posledice potresa manjše jakosti bi sicer posredno ogrožale vse prebivalce, vendar je ta ogroženost minimalna.

V primeru rušilnega potresa, bi bile posledice in s tem ogroženost največja na območju Trnovske planote, kjer je precej starejših stavb, ki niso potresno varno grajene.

Verjetne posledice nesreče:

Posledice močnejšega potresa so mnogostranske: ranjeni in mrtvi ljudje, ranjene, poginule in zapuščene živali, porušene stavbe, poškodovana infrastruktura, uničeno premoženje in kulturna dediščina.

Posledice potresa manjše jakosti pa bi bile:

- manjše poškodbe na stanovanjskih in gospodarskih in objektih kulturne dediščine,
- manjše poškodbe na infrastrukturnih objektih (elektro, vodovodni in telekomunikacijski objekti in omrežja),
- motnje v cestnem prometu in zaradi tega oteškočeno reševanje,
- motnje v oskrbi prebivalstva,
- razpoke ali delna porušitev objektov ob močnejšem potresu,
- lom, posedi, prekinitev cevovodov in drugih infrastrukturnih napeljav zaradi ponika tal,
- izpad električne energije.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Sorazmerno z jakostjo bi potres povzročil nastanek verižnih nesreč manjšega obsega. Glede na to, da pričakujemo le potrese manjše jakosti, obstaja verjetnost nastanka naslednjih verižnih nesreč:

- onesnaženje virov pitne vode in motnje v vodooskrbi,
- motnje v energetske oskrbi,
- nesreče in motnje v prometu.

Možnost predvidevanja potresa:

Potresa ni mogoče napovedati vnaprej, sploh pa ne njegovega točnega datuma in lokacije. Najboljša zaščita pred potresom je potresno varna gradnja.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

Ob potresu je potrebno:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- takoj organizirati reševanje eventuelno zasutih in ranjenih oseb in živali. Pred tem pa izvesti varnostne ukrepe za izklop vodovodnih in energetske instalacij;
- izvesti gašenje morebitnih požarov;
- organizirati zdravstveno oskrbo ogroženih in prizadetih ter v skladu z obsegom potresa izpeljati evakuacijo oziroma postavitve zasilnih bivališč (šotori, počitniške prikolice, kontejnerji) ali pa preselitev,
- v nadaljevanju se organizira razčiščevanje ruševin in sanacija objektov;
- obveščanje javnosti o posledicah potresa in posredovanje navodil za ravnanje;
- pristopiti k evidentiranju poškodovanih objektov, ki bi se lahko porušili, jih zavarovati in kasneje sanirati.

Potrebno je izdelati **NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA V PRIMERU POTRESA V OBČINI AJDOVŠČINA.**

5. POPLAVA, POVODENJ

Viri nevarnosti:

Splet okoliščin visokih zalednih meteornih voda zaradi obilnega deževja, ko se z okoliških strmih bregov zlijejo hudourniki v dolino, bi lahko povzročil poplavljanje nekaterih območij, predvsem v spodnjem delu občine. Ob tem velja omeniti sočasen dvig podtalnice v kraškem zaledju hudourniških izvirov, ki prispevajo izdatno količino vode, ki jo morajo odvesti površinski vodotoki.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Glavni vzroki, ki lahko povzročijo poplavo so:

- dolgotrajna deževja (predvsem spomladi in v jeseni),
- ter poletne in jesenske nevihte.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Zaradi velikih količin padavin v krajšem času in kraškega sestava tal na območju Trnovskega gozda so vsi vodni izviri hudourniškega tipa, zato pogosto prihaja do poplav. Poplave so možne predvsem spomladi in jeseni ob dolgotrajnem deževju.

Možnosti poplav glede na vir ogroženja in možnih vzrokov nastanka nesreče:

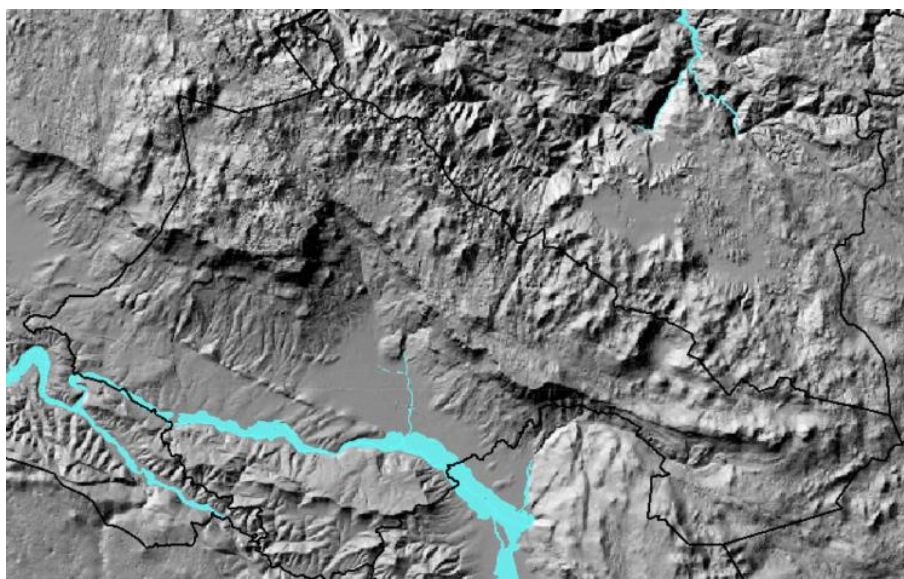
- hudourniške vode se pojavljajo ob močnih nalivih, ko se velike količine meteorne vode zlijejo po strmih neporaslih pobočjih hribov v dolino
- vsi izviri na območju občine Ajdovščina imajo kraško zalednje, zato se tudi pretok vode na izviru zelo poveča zaradi močnih padavin v zaledju (srednji pretok izvira Hublja znaša $3\text{m}^3/\text{s}$, največji pa $50\text{m}^3/\text{s}$)
- poleg visokega vodostaja rek se zviša tudi nivo podtalnice, ki lahko povzroči poplavljanje nekaterih urbaniziranih območij mesta Ajdovščina in podvozov pod hitro cesto H4.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Poplavna območja so:

- deli mesta Ajdovščina (ob parkirišču Športnega centra police, Dijaškega doma in Srednje šole, del Vilharjeve ulice in nižjeležečih kletnih prostorih mesta Ajdovščina; zaradi povečanja nivoja podtalnice)
- območja ob reki Vipavi (Uhanje, Velike Žablje, Kasovlje in tovarniški kompleks v Batujah).

Ogroženost pred poplavo je na obravnavanem območju prisotna predvsem na depresijah ob strugi reke Vipave. Ta nevarnost je manj izrazita na območjih ostalih vodotokov.

Poplavna področja na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

Potek in možen obseg nesreče:

Reka Vipava je v večjem delu zgornjega toka regulirana, zato prihaja do poplavljanja v spodnjem delu občine. Ob večjih nalivih v povodju lahko v osmih urah naraste od biološkega minimuma ($1,6 \text{ m}^3/\text{s}$) do možnega maksimalnega pretoka, ki znaša $318 \text{ m}^3/\text{s}$. Reka Hubelj je izrazito hudourniška, zato ob močnih nalivih v zelo kratkem času naraste. Sicer pa na vodostaj tako Vipave kot Hublja vplivajo padavine na širšem zaledju območja, saj ju napajajo po podzemnih poteh.

Posledice visokih in deročih voda in poplav so lahko:

- lokalni izpad infrastrukturnih napeljav (kanalizacije, vodovoda, elektrike, telekomunikacij);
- zapora cestnih povezav zaradi zalitih cestišč, mostov čez reko Vipavo in podvozov pod hitro
- odnašanje plodne prsti z njiv oziroma odlaganje erozijskih plasti na obdelovalne površine;
- precejšnja škoda na cestah - predvsem slabše vzdrževanih (neočiščeni jarki, neutrjene bankine), kjer se pojavljajo nanosi raznega materiala in izpodjedanje cestišča;
- posamezni primeri vdiranja vode in blata v kleti in pritlične prostore stanovanjskih in poslovnih stavb (obrtna cona Batuje), zaradi neurejenega odvodnjavanja, neurejenih hudourniških strug, v "urejenih" urbaniziranih naseljih pa predvsem zaradi neočiščenih jaškov in zamašenih požiralnikov;
- škodo na kmetijskih površinah.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

- življenje ljudi in živali ni neposredno ogroženo. Zaradi mešanja odpadnih in poplavnih vod pa je prisotna ogroženost za zdravje ljudi in živali zaradi oporečnosti pitne vode;

- v povodju Hublja in Lokavščka so ogroženi pritlični prostori posameznih stavb v mestu Ajdovščina,
- visoki vodostaj reke Vipave ogroža stanovanjske in gospodarske objekte na Uhanjah in poslovne objekte v Batujah. Tam bi lahko nastala večja škoda v gospodarskih družbah, saj bi bilo potrebno v primeru poplave demontirati stroje in premestiti zaloge materialov in izdelkov.

Verjetne posledice nesreče:

- možne okužbe zaradi uporabe oporečne vode na poplavljenem območju;
- poplavljenost in poškodovanost nekaterih cest - otežen lokalni promet;
- možni so posamezni primeri vdiranja vode in blata v kleti in pritlične prostore stanovanjskih in poslovnih stavb, sicer pa se hujše posledice pojavljajo le v manjši meri.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Verjetnost nastanka verižne nesreče je majhna. Poplave imajo lahko za posledico večjo možnost prometnih nesreč zaradi sproženih zemeljskih plazov in nanosov blata na cestišče ter slabšo prevoznost cest nasploh.

Možnost predvidevanja nesreče:

Glede na vse bolj natančne vremenske napovedi na podlagi računskih modelov Hidrometeorološkega zavoda RS in glede na količino pričakovanih padavin je možno dokaj točno napovedati obseg in razvoj nesreče. Posledice dogodka se pojavijo takoj, ali pa jih sploh ni. Trendi visokih voda kažejo, da se veliki pretoki rek na območju vzhodne in zahodne Slovenije povečujejo, medtem ko na ostalem območju stagnirajo, ali celo nekoliko upadajo. Pričakovan pa je pogostejši nastop in večanje jesenskih visokih voda. Prav tako se v zadnjem obdobju večkrat pojavljajo lokalne poplave, ki jih povzročajo predvsem hudourniki in manjše reke z veliko erozijsko sposobnostjo.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

Pred poplavo:

- vzpostaviti celovit in učinkovit sistem obveščanja in javnega alarmiranja;
- pri izvajanju posegov v prostoru (gradbenih, kmetijskih in drugih) upoštevati hidrografske razmere, vpliv meteoroloških razmer in stoletnih voda;
- zagotoviti redno vzdrževanje vseh vodnih objektov in naprav (redno čiščenje kanalov, redna kontrola in vzdrževanje črpališč),
- urejanje in vzdrževanje kanalizacije in odvodnje na cestah,
- sanacija cest (višji nivoji ter odvodnja),
- spremljanje obvestil o padavinah.

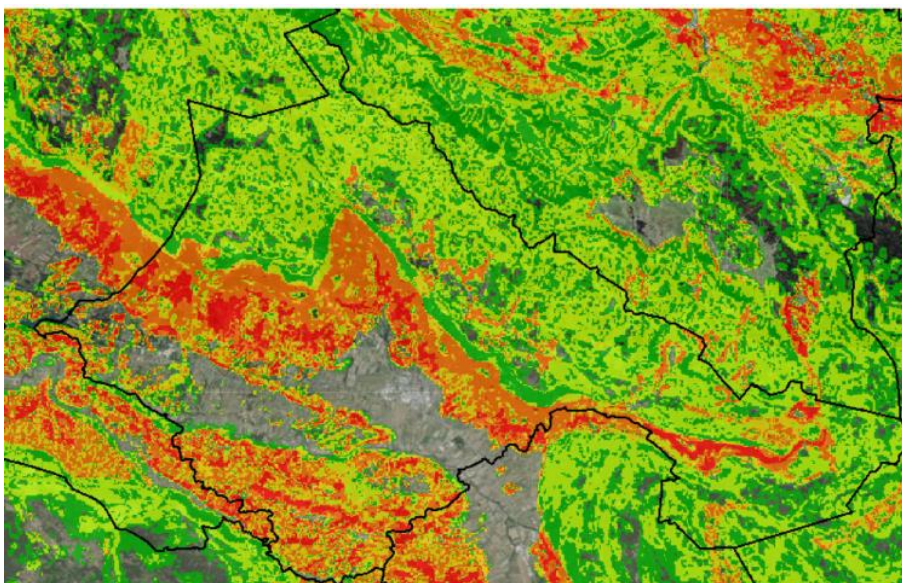
V primeru nastopa poplave:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- prečrpavanje vode iz depresij in poplavljenih objektov;
- označiti neprevozne dele cest in ulic;
- takoj po znižanju gladine vode vzpostaviti v delovanje prizadeto infrastrukturo (elektrika, telekomunikacije, vodovod, kanalizacija, prometnice, oskrba);
- ob nesreči večjega obsega poskrbeti za popis škode.

6. ZEMELJSKI PLAZ

Viri nevarnosti:

Glede na predstavljeno geološko sestavo tal so na pobočjih pod obronki Gore, Čavna in drugod registrirana plazišča zemlje (večjega obsega nad naseljem Lokavec) v naselju Stomaž, v Budanjah, v Vrtovinu, v Gaberjah, v Višnjah, na Brjah, na Planini, na Vrtovčah, v Šmarjah, v Gorenjah, na Colu, v Beli, v Podkraju ter v Ajdovščini (ob izvihu Hublja, Zukčev hrib). Večina registriranih plazov ogroža posamezne ceste in posamezne hiše; v Lokavcu in Stomažu pa tudi skupine hiš.

Informativna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

Možni vzroki nastanka nesreče:

Na pojav plazov vplivajo geološke in reliefne značilnosti območja, hidrološki pojavi, vegetacija, podnebje in nenazadnje tudi vpliv človeka, ki z nesmotrnim poseganjem v prostor vse pogosteje ruši naravno ravnotežje. Neugodne vremenske razmere pa k pogostosti in intenziteti plazov samo še dodatno pripomorejo.

Zemeljski plazovi se najpogosteje pojavljajo v območjih pobočnih nanosov, ki ležijo pod stabilnejšimi obronki in na hudourniških območjih, kjer globinska erozija ali prekomerno zamakanje povzročata plazenje in labilnost zemljišča. Pogojno stabilna in nestabilna zemljišča pa se lahko aktivirajo tudi iz vrste drugih vzrokov, kot so:

- prenavlaženost hribin zaradi zastajanja vode na terasah, prevelikega pronicanja vode in prepočasnega podzemnega odtoka,
- pregrupacija hribinskih mas zaradi planiranja površin ali spodkopavanja bregov z gradbenimi posegi.

Verjetnost pojavljanja plazov:

V večjem ali manjšem obsegu skoraj vsako leto ob daljšem deževnem obdobju.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Manjšo ogroženost predstavljajo motnje in zastoji v prometu ter prekinitve infrastrukturnih povezav. V primeru intenzivnega premikanja plazov v Lokavcu, Gorenjah in Stomažu bi bili ogroženo tudi lokalno prebivalstvo.

Potek in možen obseg nesreče:

Pričakovani so trenutni zdrsni lokalnega značaja. Tudi ob močnejšem potresu ni pričakovati večjih plazov..

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Ob aktiviranju plazov bi bilo ogroženo predvsem premoženje (stanovanjske hiše, gospodarska poslopja, ceste, njive,...), obstaja tudi neposredna ogroženost prebivalcev izpostavljenih stanovanjskih hiš.

Glede na lokalni obseg nesreče in možnosti sanacije je ogroženost prebivalcev, živali, premoženja in kulturne dediščine kratkotrajna.

Verjetne posledice plazov:

Moten ali onemogočen promet, poškodbe gradbenih objektov, materialna škoda, onesnaženje okolja, spremenjene struge vodotokov, izjemoma tudi poškodovani prebivalci.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Do nastanka verižne nesreče zaradi zemeljskega plazov bi prišlo, v kolikor bi plaz poškodoval infrastrukturne instalacije: ceste, železniško progo, vodovod, elektriko, plinovod, telekomunikacije.

Predvsem lahko pride do onesnaženja vodnih virov in posledično pomanjkanja pitne vode.

Možnost predvidevanja nastanka zemeljskega plazov:

Nastanek plazov lahko povzročijo dolgotrajni nalivi, prve spomladanske otoplitve, v manjši meri tudi potres, vendar v naprej ni mogoče napovedati morebitnega aktiviranja posameznega plazov in njegov obseg.

Za zagotovitev ustrezne pripravljenosti je potrebno evidentiranje labilnih področij in mest potencialnega nastanka plazov.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;

- pri izvajanju posegov v prostoru (gradbenih, kmetijskih in drugih) upoštevati geomehansko sestavo tal ter vpliv metereoloških razmer in stoletnih voda;
- spremljati stanje evidentiranih plazišč v občini, v primeru večjih sprememb - premikov izvesti ukrepe za zavarovanje ljudi in materialnih dobrin;
- obveščanje javnosti o sproženih plazovih in po potrebi posredovanje navodil za ravnanje;
- v kolikor je prišlo zaradi posledic plazov do poškodb infrastrukturnih napeljav (elektrika, vodovod, telekomunikacije, kanalizacija, prometnice, oskrba), takoj pristopiti k njihovem popravilu – usposobitvi.

7. VISOK SNEG IN SNEŽNI PLAZ

Na območju občine Ajdovščina ni posebne nevarnosti snežnih plazov zaradi majhnih količin snega, možni bi bili le manjši plazovi globlje v Trnovskem gozdu z ogrožanjem manjšega nenaseljenega območja.

Tudi visok sneg (nad 50 cm) se pojavlja redko in še to na gorskem območju (nad 800 metri nadmorske višine). Obstajajo primeri, da sneg zaradi večjih količin in predvsem zaradi burje, ki ustvarja snežne zamete, ogroža življenje prebivalcev na Trnovski planoti. Zato je zelo pomembno, da je na tem območju zagotovljeno redno vzdrževanje in čiščenje cest ter druge javne infrastrukture. Potrebno je zagotoviti tehnično mehanizacijo za odstranjevanje snega, kadar so naselja več dni odrezana zaradi neprehodnosti cest in padlega drevja. V primeru daljšega kritičnega stanja bi morali zagotavljati tudi oskrbo s hrano, za javne objekte pa bi po potrebi zagotavljali oskrbo z električno energijo z agregati.

8. NEURJE, VIHAR, MOČAN VETER, BURJA

Viri nevarnosti:

Vetrovnost je na obravnavanem območju zelo izrazita zaradi intenzivne izmenjave zračnih mas nad gorskimi pregradami in dolino. Pogost je tudi jugo.

BURJA je mrzel, suh in sunkovit veter iz severovzhodne smeri, ki lahko v posameznih sunkih doseže hitrost tudi do 180 km/h. Nastane takrat, kadar se zaradi razlike med višjim zračnim pritiskom nad celino in nižjim pritiskom nad morjem hladnejši in gostejši zrak kot nekakšen slap preliva prek grebenov Trnovske planote v dolino. Največjo hitrost dosega burja ob vznožju gorske pregrade na odprtem prostoru, z oddaljevanjem od gorske pregrade pa njena moč slabi. Burja lahko pozimi piha tudi do 5 dni zaporedoma. Največja izmerjena hitrost sunka burje znaša 212 km/h (leta 2011, na viaduktu Lozice), nam bližja merilna mesta podjetja DARS lahko izmerijo sunke burje samo do hitrosti 187 km/h)

Poletne in jesenske nevihte, ki nastajajo ob naglih vremenskih preobratih in intenzivnem mešanju toplih in hladnih zračnih mas, redno spremljajo strele in močni sunkoviti vetrovi različnih smeri, ki često zapihajo tudi z viharo močjo.

Moč burje je takšna, da lahko lomi drevja, odkriva strehe in poškoduje avtomobile. Izpostavljena so zlasti tovorna vozila, ki imajo večjo ploskev, v katero se zaganja veter. Kjer burja dosega največje hitrosti, je mogoče videti tudi poševno rastoča drevesa z asimetričnimi krošnjami.

Tabela: Beaufortova lestvica vetrov

Moč vetra	Hitrost vetra v m/s	Oznaka vetra	Učinek na kopnem
0	0 – 1	Tišina	Dim se dviga navpično
1	2	Rahla sapica	Dim se rahlo premakne, zastavice ne.
2	3 – 4	Sapica	Zastavice se zganejo, čutimo ga na licu.
3	5 – 6	Šibak veter	Zastave plapolajo, listje in veje se zibljejo.
4	7 – 8	Zmeren veter	Gibljejo se debelejšše veje, dviga se prah.
5	9 – 11	Zmerno močan veter	Zibljejo se tanjša drevesa.
6	12 – 14	Močan veter	Žice žvižgajo, dežniki so neuporabni.
7	15 – 17	Zelo močan veter	Majejo se drevesa, hoja proti vetru je otežkočena.

8	18 – 21	Viharni veter	Lomijo se veje, hoja je otežkočena.
9	22 - 24	Vihar	Odkrivanje streh.
10	25 – 28	Hud vihar	Veter ruje drevesa, velika škoda na zgradbah.
11	29 – 32	Orkanski veter	Precejšnja škoda na stavbah.
12	33 ->	Orkan	Opustošenje velikega obsega.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Vzrok nastanka nesreče so atmosferski pojavi, na katere ni mogoče vplivati.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Verjetnost pojavljanja močnih vetrov različnih smeri ter poletnih in jesenskih neviht je na obravnavanem območju velika. Izredno močna burja piha v Vipavski dolini nad 30 dni v letu. Ogroženost z burjo se poveča ob dežju in snegu.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Zaradi sile viharnega vetra so ogroženi predvsem manj stabilni objekti. Posledice burje nastajajo v prometu, poškodovane so strehe objektov, elektro in telekomunikacijski nadzemni vodi, zlomljena drevesa, poškodbe ljudi zaradi padcev in zaradi poškodb s predmeti, ki jih prenaša burja. Burja povzroči škodo tudi v kmetijstvu.

Potek in možen obseg nesreče:

Nastanek nevihte je ponavadi kratkotrajen in opustoši na manjših območjih. Nevihte z burjo, ki jih ponavadi spremljajo močne padavine in atmosferske razelektritve - strele, poškodujejo strehe, trgajo električne in telefonske nadzemne napeljave, nanašajo material na ceste in ulice ter uničujejo kmetijske kulture. Potrebno je poskrbeti za ustrezno gradnjo (predvsem streh), zagotoviti trdnost pomožnih objektov ter preprečevati shranjevanje nezavarovanih materialov, ki jih lahko burja raznaša.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Pojav viharnega vetra in burje sicer ne ogroža neposredno ljudi in živali, vendar često prihaja do poškodb zaradi padajočih predmetov, ki jih veter premetava naokrog. Na predvidoma ožjem prizadetem območju je ogroženo predvsem premoženje (strehe, avtomobili na prostem, poljščine,...). Večina objektov je stabilno grajenih in so varni pred burjo.

Verjetne posledice nesreče:

Nevihte in burja povzročajo:

- poškodbe oziroma v hujših primerih smrt (udar strele) ljudi in živali,
- gmotno škodo na premoženju in poljščinah,
- krajše prekinitve električne oskrbe in telefonskih povezav in
- motnje v prometu.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Obstaja verjetnost nastanka verižne nesreče in sicer

- udar strele in potrgani električni vodi, lahko povzročijo požare na objektih ali v naravnem okolju;
- možnost poplavljanja kleti in pritličnih stanovanj zaradi zamašenih odtočnih in kanalizacijskih jaškov;
- morebitne nesreče v cestnem prometu

Možnost predvidevanja nesreče:

Skladno z razpoložljivimi meteorološkimi podatki je možno napovedati razvoj nevihte, viharnega vetra in burje.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- obveščanje javnosti o posledicah neurja in po potrebi posredovanje navodil za ravnanje;
- v kolikor je prišlo zaradi posledic neurja do poškodb infrastrukturnih napeljav (elektrika, vodovod, telekomunikacije, kanalizacija, prometnice, oskrba), takoj pristopiti k njihovem popravilu - usposobitvi;
- ob nesreči večjega obsega poskrbeti za popis škode.

9. TOČA

Viri nevarnosti in možni vzroki nastanka toče:

Toča nastane zaradi spleta atmosferskih dogajanj. Ponavadi jo spremljajo tudi močni sunki vetra. Povzroča spolzka vozišča, zamašene odtočne kanale in žlebove ter škodo na kmetijskih pridelkih.

Verjetnost pojavljanja toče:

Na območju občine sta toča in sodra sorazmeroma pogost pojav. Pojavljata se ob neurjih ter nevihtah poleti in zgodaj jeseni (julija, avgusta in septembra), navadno v času najbolj bujne vegetacije.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Toča ogroža predvsem kmetijske kulture (v odvisnosti od intenzivnosti padavin in debeline toče, so lahko poljske kulture in pridelki tudi popolnoma uničeni) in vpliva na prometno varnost.

Pojav toče je po navadi kratkotrajen (nekaj minut) in lokalno omejen.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Neposredno so ogrožene predvsem kmetijske kulture, posredno in v manjši meri pa tudi ljudje, živali in kulturna dediščina. Močna toča neposredno ogroža udeležence v prometu (poškodbe na prometnih sredstvih zaradi debelejših zrn toče).

Verjetne posledice nesreče:

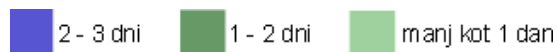
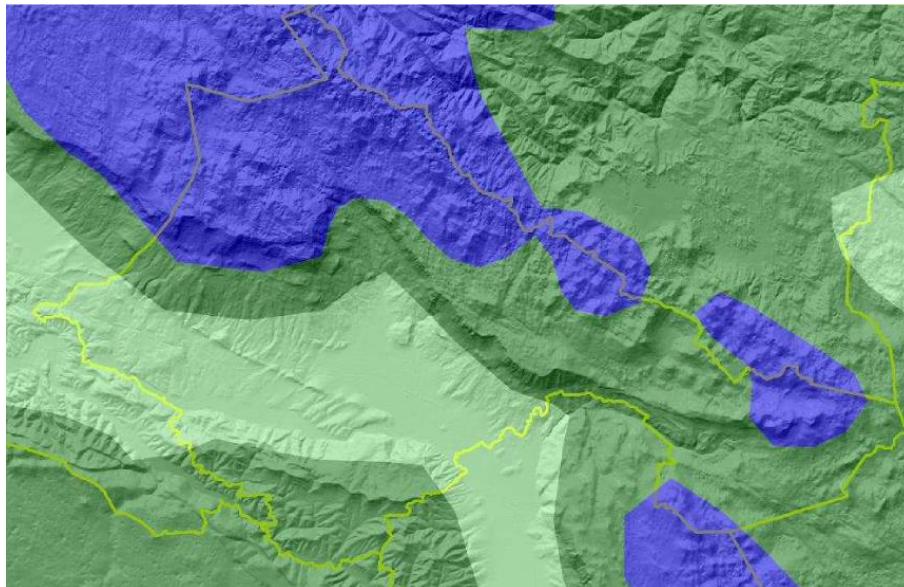
Uničen pridelek, poškodovana vozila ter manjše poškodbe na gradbenih objektih. Verjetnost nastanka verižne nesreče zaradi pojava toče je zelo majhna.

Možnost predvidevanja toče:

Glede na specifične vremenske pogoje, v katerih se razvije toča, je možno pojav toče v dokajšnji meri napovedati na podlagi radarskih meritev, meritev temperature zraka, padavin in količin vetra. Na spodnji sliki so prikazana območja, kjer se največkrat pojavlja toča, območje občine Ajdovščina je med manj ogroženimi.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- ob nesreči večjega obsega poskrbeti za popis škode.

Opozorilna karta verjetnost pojavljanja toče na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

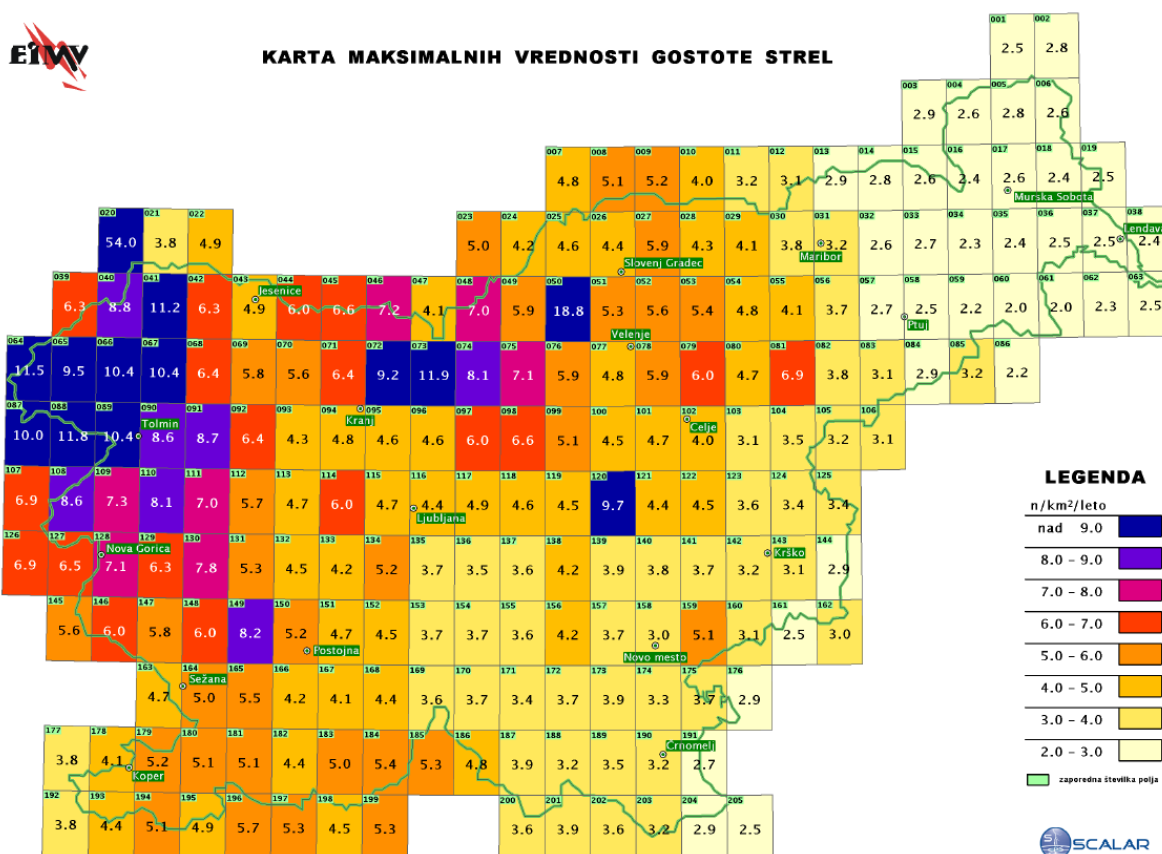
10. UDAR STRELE

Viri nevarnosti in možni vzroki nastanka strele:

Strela predstavlja nevarnost zaradi električnih učinkov (izredno visoka napetost) in zaradi toplotnih učinkov (izredno visoke temperature). Nastane kot atmosferska razelektritve.

Verjetnost pojavljanja udara strele:

Poletne in jesenske nevihte, ki nastajajo ob naglih vremenskih preobratih in ob intenzivnem mešanju vročih in hladnih front, redno spremljajo atmosferske razelektritve - strele. Iz tabele, ki jo objavlja EIMV je razvidno, da je v občini Ajdovščina gostota strel na km²/leto 7,8, kar uvršča občino v zgornjo četrtino občin po pogostosti strel.

Izdala: Elektroinštitut Milan Vidmar, 2007. Karta maksimalnih vrednosti gostote strel je izdelana za obdobje 1998-2007 s pomočjo Slovenskega Centra za Avtomatsko Lokalizacijo Atmosferskih Razelektritev - SCALAR. Vse pravice pridržane.

Karta maksimalnih vrednosti gostote strel v Sloveniji (Vir: Elektroinštitut Milan Vidmar – Scalar)

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti in posledice udara strele:

Strela lahko poškoduje ali ubije ljudi in živali, poškoduje objekte, uniči električne in telekomunikacijske instalacije in naprave ter povzroči požare.

Potek in možen obseg nesreče:

Udar strele se zgodi v trenutku. V kolikor ne nastane verižna nesreča so posledice omejene na posamezne ljudi, živali in objekte.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Ogroženost je lokalno omejena.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Pri udaru strele se zelo pogosto pojavi požar - na objektih ali v naravi. Ostale verižne nesreče so manj verjetne.

Možnost predvidevanja udara strele:

Udara strele ni mogoče niti časovno niti krajevno napovedati. Ocenjuje se da so v večji nevarnosti objekti, ki izstopajo (štrlijo) iz okolice in niso zaščiteni s strelovodom. Zaradi udara strele ni potrebno načrtovati posebnih aktivnosti zaščite, reševanja in pomoči.

11. ŽLED

Viri nevarnosti in možni vzroki nastanka žleda:

Žled se lahko pojavi predvsem pozimi in zgodaj spomladi, ko dež ob hitri ohladitvi pomrzne. Pojavlja se na nekaterih območjih Trnovskega gozda. Viri nevarnosti so spolzko vozišče, padajoče drevje in prekinjeni električni in telekomunikacijski nadzemni vodi.

Verjetnost pojavljanja žleda:

Zaradi geografske lege in vpliva sredozemskega podnebja je le manjša verjetnost nastanka žledu na ravninskem delu občine (pojavlja se v pasovih in prizadene predvsem kmetijske nasade), na gorskem delu občine pa je objektivno možen vsako zimo.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Žled ogroža z mrazom (nizke temperature) in težo ledu, ki se nabere na različnih površinah in povzroča poškodbe in lome. Ob pojavu je zelo zmanjšana tudi prometna varnost.

Potek in možen obseg nesreče:

Nastanek žledu lahko predvidevamo le lokalno in največ za nekaj dni.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Obstaja možnost neposrednega in posrednega ogrožanja ljudi in živali, zaradi motenj v prometu in preskrbi z elektriko, kurjavo in izpada telekomunikacijskih zvez. V pasu, ki ga prizadene žled utrpijo zaradi lomov in zmrzali velike poškodbe predvsem dologoletni kmetijski nasadi.

Verjetne posledice žledu:

Velika gmotna škoda v kmetijskih nasadih in gozdovih ter materialna škoda na infrastrukturi (električne in telekomunikacijske napeljave, med katere štejemo potrgane prostožračne in kabelske vode, pa tudi nosilne lamente, kot so stebri in drogovi).

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Zaradi žledu lahko pride do prekinitve dobave električne energije in prekinitve cestnega prometa (poledica, ovire-polomljeno drevje na cestah).

Možnost predvidevanja nastanka žleda:

Nastanek žleda je težko vnaprej napovedati, ker zavisi od meteoroloških razmer na območju.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- v kolikor je prišlo zaradi žleda do poškodb prostozračnih infrastrukturnih napeljav (elektrika, telekomunikacije), takoj pristopiti k njihovem popravilu - usposobitvi.
- takojšen pristop k zagotovitvi prevoznosti cest.

12. POZEBA

Viri nevarnosti in možni vzroki nastanka pozebe:

Nizke temperature in slana. Pojav nastane zaradi specifične vremenske situacije v zgodnjem spomladanskem času.

Verjetnost pojavljanja pozebe:

Pojav je na obravnavanem območju kar pogost v nižje ležečem ravninskem delu občine.

Potek in možen obseg nesreče:

Slana in nizka temperatura lahko preko noči uniči celotno letino sadja na določenem območju. Na osojnih legah lahko slana ogroža tudi prometno varnost.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Pozeba ogroža predvsem premoženje - kmetijske pridelke.

Verjetne posledice pozebe:

Uničeno cvetje sadnega drevja (jabolka, hruške, slive, in drugo) in nezaščitena zgodnja zelenjava. Preventivno je možno oroševanje kmetijskih kultur.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Zaradi pozebe ni verjetnosti nastanka verižne nesreče.

Možnost predvidevanja pozebe:

Pojav, ki neposredno ne ogroža življenja in zdravja ljudi in živali, je možno napovedati vnaprej na osnovi meteoroloških podatkov in ga preprečiti z oroševanjem ogroženega sadnega drevja in drugega rastlinja.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

Delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2004. Ob nesreči večjega obsega poskrbeti za popis škode v kmetijstvu.

13. SUŠA

Viri nevarnosti:

Suša je na obravnavanem območju pogost vsakoletni pojav. Pogosta daljša obdobja brez padavin, posebno v vročih poletnih mesecih in stalna vetrovnost povzročajo, da se zemlja izsuši.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Vzroki za nastanek suše so klimatske narave:

- daljša obdobja brez padavin (tudi do 60 dni),
- visoke dnevne temperature,
- stalna vetrovnost.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Suša je skoraj vsakoletni pojav v poletnih mesecih z možnostjo zamika na pomlad in jesen. Intenziteta suše je odvisna tudi od količine padavin v zimskem času, saj kronična pomanjkanja padavin pozimi in poletne visoke temperature hitreje spremenijo v nesrečo.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Ogroženost zaradi suše se odraža na naravo, posredno pa tudi na ljudi in živali. Suša ogroža kulturne rastline, zelenjavo in druge posevke in jih lahko (kjer ni možno namakanje) popolnoma izsuši.

V kasnejši fazi se ta vpliv izraža v pomanjkanjih pitne vode. Kritična področja zaradi učinka suše na uporabo pitne vode so območja, ki niso vključena v sistem hubeljskega vodovoda. Suša torej povzroča pomanjkanje vode za oskrbo prebivalstva na gorskem območju in na območjih z manj izdatnimi vodnimi viri, nizki vodostaji v vodotokih pa ogrožajo vodno floro in favno. Zaradi suše so bistveno manjše količine zalog vode za gašenje požarov ob istočasni povečani požarni ogroženosti, saj postane naravno okolje v suši izredno občutljivo za požare.

Potek in možen obseg nesreče:

Glede na dolgoletna spremljanja vremena in klimatske razmere lahko sušo kot nesrečo klasificiramo na:

- kratkotrajne in pogoste suše,
- dolgotrajne suše,
- katastrofalne suše.

Obseg suše je vedno odvisen od dolžine trajanja sušnega obdobja, od količine padavin v obdobju pred sušo kot tudi od temperaturnih razmer in pedoloških značilnosti tal.

Zaradi pojava suše se razmere postopoma zaostrujejo. Najprej se kažejo v prizadetih kmetijskih kulturah, ki nimajo urejenega namakanja, in povečani požarni ogroženosti naravnega okolja. V nadaljevanju pa lahko doseže razmere, ko se pojavi velika požarna ogroženost naravnega okolja in zmanjšanje izdatnosti oziroma presušitev vodnih virov.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

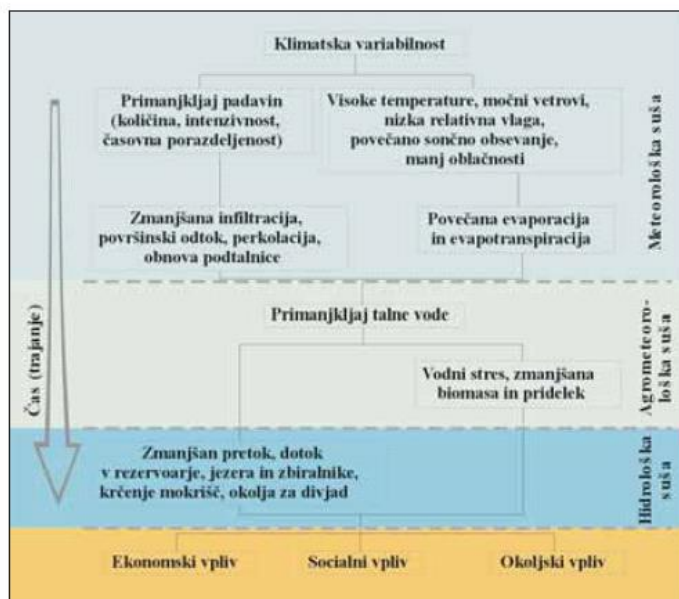
Ljudje, premoženje in kulturna dediščina zaradi suše niso posredno prizadeti. Večji problem pa bi v primeru dolgotrajne suše predstavljala vodooskrba prebivalstva. Zaradi suše je lahko močno prizadeto rastlinje in kulturna krajina, kar pomeni veliko biološko škodo.

Verjetne posledice nesreče:

Zaradi suše nastaja gospodarska škoda, katere višina je odvisna od dolžine trajanja sušnega obdobja in od možnosti namakanja intenzivnih nasadov. Posledice prekinitve dobave pitne vode bi se odrazile v prisilni zmanjšani porabi vode, kar pomeni omejevanje praktično vseh gospodarskih dejavnosti. Glede na dolžino trajanja obdobja brez padavin lahko pri suši v splošnem ovrednotimo tri prevladujoče vidike:

- **meteorološki vidik**, ki ga opisuje podaljšano obdobje s pomanjkanjem padavin in je pogosto definiran kot zmanjšanje števila dni s padavinami v primerjavi z (»normalnim«) referenčnim obdobjem,
- **hidrološki vidik**, ki opisuje zmanjšanje količine vode v rekah, jezerih ter znižanje nivoja podtalne vode,
- **kmetijski vidik**, ki predstavlja nezadostno količino vode v tleh, ki jo kmetijske rastline potrebujejo za normalen razvoj. Kadar nastopi v času intenzivne rasti in razvoja kmetijskih rastlin, je pridelek zmanjšán ali pa celo popolnoma uničen.

Stopnjevanje suše je natančneje prikazano na spodnji shemi.

Verjetnost nastanka verižnih nesreč:

Suša in pomanjkanje vode pomeni veliko požarno ogroženost naravnega okolja. Zmanjšani tlak vode v vodovodnem omrežju zmanjšuje možnosti dobave požarne vode.

Zaradi pomanjkanja vode za higienske potrebe, bi se povečala možnost nastanka epidemij.

Možnost predvidevanja nesreče:

Suše so skoraj vsakoletni pojav, ki pa ga ni mogoče natančno napovedati.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- dosledno izvajati že sprejete predpise, ki urejajo zaščito vodnih virov ter vodozbirnih območij in jih skladno z razvojem razmer in novih ugotovitev po potrebi dopoljevati;
- zavarovanje in sanacija obstoječih osnovnih in alternativnih vodnih virov;
- ob dolgotrajni suši, ki ima za posledico hujše motnje v preskrbi s pitno vodo, po potrebi organizacija prevozov in razdeljevanje vode najbolj ogroženim prebivalcem;
- skladno z razvojem razmer v naravi, objaviti ustrezen razglas požarne ogroženosti naravnega okolja;
- ob nesreči večjega obsega poskrbeti za popis škode v kmetijstvu - kot preventivni ukrep za odpravljanje škode v kmetijstvu bi morali zgraditi vodne zbiralnike v rokavih reke Vipave in drugih potokov.

14. EPIDEMIJA ČLOVEŠKE NALEZLJIVE BOLEZNI

Viri nevarnosti:

Prenašalci okužbe so lahko ljudje, živali in bakterije.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Ocenjuje se, da je na obravnavanem območju prisotna manjša rizičnost in ranljivost glede pojava epidemije. Ne obstajajo razlogi, da bi prišlo le na območju občine Ajdovščina do večje epidemije, razen zastрупitev v obratih prehrane ali z vodo na delih sistemov vodooskrbe.

Verjetnost pojavljanja epidemij:

Dobra organizacija zdravstvene službe in preventivnih sanitarnih ukrepov zagotavlja relativno dobro zaščito pred morebitnimi povzročitelji epidemij človeških nalezljivih bolezni, tako da je verjetnost pojavljanja epidemij majhna. V zadnjem času se pojavlja predvsem bojazen pred akutnimi okužbami dihal in virusi. Med epidemijami so najpogostejše okužbe s hrano in klopni meningoencefalitis ter borelijoza. Okužb z virusom stekline na našem območju ni bilo.

Potek in možen obseg epidemije:

Potek in možen obseg epidemije je odvisen od vrste bolezni in se ga ne da vnaprej določiti, dokler ni znana bolezen, ki se epidemično širi.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Bolezen ogroža samo ljudi.

Verjetne posledice epidemije:

Veliko število bolnih, nesposobnih za delo, pri neozdravljivih boleznih tudi mrtvih.

Verjetnost nastanka verižne nesreče in možnost predvidenja epidemije:

Verjetnost nastanka verižne nesreče je zelo majhna in tudi predvideti se je ne da.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne **xx.yy.2017**;
- obveščanje javnosti o nastanku epidemij in po potrebi posredovanje navodil za ravnanje.

15. EPIZOOTIJA, EPIFITIJA, INFESTACIJA

Viri nevarnosti:

Nevarnost predstavlja okužba velikega obsega živali in rastlin ter pojav insektov, mrčesa, glodalcev ali drugih škodljivcev in golazni v zelo velikem številu.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Obstaja relativno večja rizičnost in ranljivost z ozirom na dejstvo, da je območje izrazito tranzitno za živino in drugo blago.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Ogroženost obravnavanega območja pred živalskimi in rastlinskimi boleznimi, ki se pojavljajo v epidemični obliki, je majhna in se pojavlja v enaki obliki kot za ostala območja v Sloveniji.

Potek in možen obseg nesreče:

Poteka in možnega obsega nesreče ni mogoče določiti v naprej.

Verjetne posledice nesreče:

Posledica tovrstne nesreče je predvsem velika gospodarska škoda.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Verjetnost nastanka verižne nesreče je zelo majhna.

Možnost predvidevanja nesreče:

Epizootije, epifitije ali infestacije se ne da predvideti. Urejena komunalna smetišča pomenijo zadostno zagotovilo, da ne more nenadoma priti do večje infestacije - množičnega pojava škodljive golazni ali drugih škodljivcev. Zaradi bližine meje niso izključeni tudi prekomejni vplivi.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- relativno dobra organizacija veterinarske službe, fitopatološke službe in preventivnih sanitarnih ukrepov zagotavlja zaščito pred morebitnimi povzročitelji ter pojavi epizootij in epifitij;
- v kolikor pride do izbruha epizootije, epifitije ali infestacije, je potrebno obveščati javnost in po potrebi posredovati navodila za ravnanje.

16. NESREČA V CESTNEM PROMETU

Viri nevarnosti:

Območje občine Ajdovščina je najbolj tranzitno v smeri vzhod-zahod, veliko manj pa v smeri sever-jug, kar je deloma posledica tudi slabših cestnih povezav. Največ tovornega prometa se odvija po hitri cesti Razdrto-Vrtojba.

Velika gostota prometa (od 25.000 do 30.000 vozil dnevno) ter prisotnost vseh vrst tovornega blaga in drugi dejavniki (vremenska situacija) pogojujejo možnost nastanka prometnih nesreč z zelo hudimi posledicami.

Možni vzroki nastanka nesreče:

- neupoštevanje cestnoprometnih predpisov,
- neprilagojenost hitrosti vožnje stanju in pogojem na cesti,
- tehnično neustrezna vozila,
- stanje ceste in velika gostota prometa,
- psihofizično stanje voznikov,
- ostali vzroki, ki pogojujejo nastanek prometnih nesreč (vremenski pogoji)

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Gostota prometa na hitri cesti in magistralnih cestah pogojuje veliko verjetnost nastajanja nesreč v prometu.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Najbolj zaskrbljujoča je dejstvo, da nekatere cestne povezave (Ajdovščina - Predmeja, Predmeja - Col) potekajo preko vodozbirnega območja, kjer bi prometna nesreča z razlitjem nevarne snovi ob onesnaženju podtalnih zalog vode imela hude in dolgotrajne posledice. Posebej je potrebno izpostaviti, da je za večino osnovnošolskih otrok organiziran prevoz v šolo z avtobusi in delno s kombiji, kjer se lahko pojavi večje število udeležencev v nesrečah.

Potek in možen obseg nesreče:

Na območju občine prihaja do nesreč z manjšim številom udeležencev, ki so obvladljive z dežurnimi ekipami, v primerih nesreč z večjim številom udeležencev (npr. nesreča šolskega avtobusa) pa bi bilo potrebno organizirati dodatno zdravstveno osebje in po potrebi tudi ekipe za prvo pomoč civilne zaščite.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Pri nastanku nesreče so ogrožena življenja in zdravje udeležencev v sami nezgodi. V kolikor ne pride do iztekanja nevarnih snovi in onesnaženja podtalnice oz. vodotokov ali požara v naravi, je ogrožena samo bližnja okolica kraja nesreče.

Verjetne posledice nesreče in verjetnost nastanka verižne nesreče:

Udeležba vozila, ki prevažata nevarne snovi v nesreči pogojuje zelo veliko verjetnost, da pride do razlitja nevarne snovi, onesnaženje podtalnice, požara in nastajanja strupenih in dušljivih plinov.

Možnost predvidevanja nesreče:

Obstajajo zelo majhne možnosti za predvidevanje oziroma napovedovanje nesreče v prometu.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- hitro, usklajeno in učinkovito ukrepanje reševalnih služb;
- glede na razpoložljive možnosti razdelati variante obvoznih poti;
- po potrebi pomoč pri zagotovitvi nadomestnih prevozov za potnike (za nesreče, v kateri bi bili udeleženi avtobusi) in tovor (za nesreče, v kateri bi bili udeleženi tovornjaki);

17. NESREČA V ŽELEZNIŠKEM PROMETU

Viri nevarnosti:

Enotirna železniška proga na relaciji Ajdovščina-Nova Gorica je tehnično zastarela, zato je tudi promet po njej manj intenziven. Večinoma gre za potniški promet, v manjši meri tudi za tovornega, pretežno sezonske narave (žito). V vsakem daljšem obdobju sušnega vremena obstaja ob železniški progi možnost nastajanja požarov. Ti nastajajo zaradi zaviranja (odletavanje razžarjenih kosov zavornih oblog) in neočiščene okolice proge, kjer je suha trava in drugo suho vnetljivo rastlinje.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Kot možne vzroke za nastanek nesreče na obravnavani železniški progi je treba upoštevati specifične dejavnike v železniškem prometu, ki lahko povzročijo, da pride do nesrečnega dogodka (človeški dejavnik, stanje proge, ovire na progi, drugo...).

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Glede na gostoto prometa po progi ocenjujemo, da obstaja majhna verjetnost nastanka hujše nesreče. Povzročanje požarov ob progi zaradi zaviranja vlaka pa je ob vsakem sušnem obdobju možen pojav. Posebej je potrebno poudariti, da poteka železniška proga skozi predor v Dobravljah, kamor je otežen dostop v primeru reševanja ponesrečencev.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Zaradi požara ob železniški progi je ogroženo predvsem naravno okolje (grmičevje in drugo rastlinje ter kmetijske kulture in nasadi neposredno ob progi). Možno je tudi ogrožanje posameznih gradbenih objektov v bližini proge (Cesta, Dobravlje).

Verjetne posledice nesreče:

- velika ekološka škoda v naravi na požganih predelih zaradi požarov ob progi,
- do sedaj še ni prišlo do razlitja nevarne snovi na železniški progi.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Verjetnost nastanka verižne nesreče zaradi nesreče vlaka je majhna. Obstaja možnost pojave požara in onesnaženja podtalnice zaradi izlitja nevarne snovi, ne glede na vrsto tovora, saj je vleka vlakov realizirana z dizelskimi lokomotivami. Glede na majhno intenziteto tovornega železniškega prometa je verjetnost nastanka verižne nesreče zanemarljiva.

Možnost predvidevanja nesreče:

Nesreče na železniški progi ni mogoče napovedati.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- hitro, usklajeno in učinkovito ukrepanje reševalnih služb;
- po potrebi pomoč pri zagotovitvi nadomestnih prevozov za potnike in tovor.

18. NESREČA V ZRAČNEM PROMETU

Viri nevarnosti:

V Ajdovščini je locirano športno rekreativno letališče, s katerim upravlja Aeroklub Josip Križaj Ajdovščina.

Vzletno pristajalna steza letališča Ajdovščina meri v dolžino 1080 metrov in širino 60 metrov in kot taka omogoča pristajanje in vzletanje vseh vrst manjših letal.

Področje občine Ajdovščina se ne nahaja v območju nadzorovanih con (CTR) mednarodnih letališč na območju Republike Slovenije. Vir nevarnosti na obravnavanem področju lahko predstavlja pojav »zrakoplova v sili« - iskanje pogrešanega zrakoplova.

Možni vzroki nastanka nesreče:

- človeški dejavnik,
- tehnična napaka na zrakoplovu,
- nenadna vremenska motnja.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Relativno majhna frekvenca prometa pogojuje sorazmerno majhne možnosti, da pride do nesreče, čeprav ta nikakor ni izključena.

Verjetnost pojava »zrakoplov v sili« na obravnavanem področju je majhna.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

V primeru nastanka nesreče so ogroženi predvsem potniki v letalu. Ogroženost ljudi in objektov na tleh ob nesrečnem padcu letala je zelo velika, vendar se kraja in časa padca zrakoplova ne more napovedati.

Potek in možen obseg nesreče:

Poteka in možnega obsega nesreče ni mogoče določiti vnaprej.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Zaradi padca zrakoplova na gosto naseljeno območje bi bili ogroženi ljudje, premoženje in kulturna dediščina.

Verjetne posledice nesreče:

Ob zrušitvi zrakoplova bi bili ranjeni in mrtvi potniki v letalu. Možne so tudi posledice na tleh, v kolikor bi se letalo zrušilo na gosto naseljeno območje.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Obstaja velika verjetnost nastanka verižne nesreče, v kolikor bi se letalo zrušilo na infrastrukturne objekte in naprave ali v naravno okolje (požar).

Možnost predvidevanja nesreče:

Možnosti predvidevanja nastanka nesreče v letalskem prometu ni.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- obveščanje javnosti o nesreči,
- v kolikor je prišlo zaradi posledic nesreče do poškodb infrastrukturnih objektov in napeljav (elektrika, vodovod, telekomunikacije, prometnice, oskrba), takoj pristopiti k njihovem popravilu - usposobitvi.

19. POŽAR

Zaradi velike ogroženosti so požari najbolj pogosta elementarna nesreča na območju občine Ajdovščina. Po šifrantu ločimo štiri kategorije požarov:

1. požar v naravnem okolju,
2. požar na objektu,
3. požar na prometnem sredstvu,
4. drug požar.

Na obravnavanem območju so najpogostejši požari v naravnem okolju (gozdni požari). V industrijskih objektih, na kmetijskih gospodarstvih, v stanovanjih in na prometnih sredstvih so požari manj pogosti.

Najpogostejši vzroki so suša v naravnem okolju, nepazljivost obiskovalcev v naravi in lastnikov zemljišč, piromanija, pogosto tudi strele v začetku neviht po dolgotrajnem sušnem obdobju. Klimatsko vremenske razmere vplivajo predvsem na požarno situacijo v naravnem okolju, pojav burje pa tudi na širjenje nastalega požara v gozdu in na objekte. Klimatske razmere ter verjetnost požara sestavljajo predvsem sledeči parametri:

- stopnja izsušenosti tal,
- smer in intenzivnost gibanja zračnih mas,
- čas pokritja površin s snegom,
- stopnja ozelenitve tal
- stanje podrastja in pokritosti tal.

Opisani parametri so izrazito spremenljivi, saj lahko kritične razmere za požar nastopijo ob burji že dan ali dva takoj po deževju. S stališča pogostosti in verjetnosti je najbolj ogroženo področje Vipavskih brd in Trnovske planote.

Požari v industriji so prisotni zaradi same narave industrije na območju OA. Posebej velika nevarnost obstaja v lesni in tekstilni industriji, velikokrat pa je za vrok požara krivo neustrezno ravnanje z vnetljivimi tekočinami. Vzroki požarov v stanovanjih so poleg slabih instalcijskih naprav in slabo grajenih ter nevzdrževanih dimnih vodov še človeška malomarnost pri uporabi grelnih naprav in izvajanju kuharskih opravil.

Posledice požarov so velike materialne škode, ogroženost ljudi in živali, zastoji v proizvodnji in dolgoletne ekološke posledice v naravnem okolju.

S preventivnimi ukrepi bi morali zagotavljati obveščenost občanov, obveščanje o ogroženosti, solidnejšo gradnjo in vzdrževanje objektov in inštalacij. Zagotavljati bi morali nadzore in odpravljanje nepravilnosti v industrijskih objektih, v gozdovih pa izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari, ki jih določajo predpisi. Kontrolirana in vzdrževana morajo biti tudi hidrantna omrežja. Za preprečevanje požarov v naravi je potrebno dosledno izvajati ukrepe prepovedi kurjenja v naravnem okolju in izvajati kontrolo in službo požarne straže v času razglašene velike požarne ogroženosti naravnega okolja. Pri intervencijah je potrebno zagotoviti zadostne aktivnosti v

začetnem času, omejevati širjenje požarov, posebno v strnjenih naseljih in v pogojih burje, dajati prednost reševanju ljudi in izvajati potrebne obsege evakuacij.

Organiziranost enot za reševanje pred požari je dobra; deluje javni zavod GRC in štiri prostovoljna gasilska društva z ustrezno tehnično in osebno opremo. Obstajajo problemi s splošnim dostopom gasilskih vozil v staro mestno jedro in strnjena vaška naselja. Gasilske enote trenutno razpolagajo z nekaj vozili, ki lahko dostopajo v stara jedra naselij, vendar je njihova avtonomija z oskrbo gasilne vode skromna.

Glede na to, da predstavlja požar v naravnem okolju najpogostejšo nevarnost v občini, je potrebno posebej izdelati **NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POŽARIH V NARAVNEM OKOLJU NA OBMOČJU OBČINE AJDOVŠČINA**.

V nadaljevanju so na kratko predstavljene nevarnosti požara v Občini Ajdovščina, ki so natančneje predstavljene v Strategije razvoja gasilstva na območju občine Ajdovščina 2017 - 2027 ki jo je sprejel Občinski svet Občine Ajdovščina na 19. Redni seji dne 15.12.2016.

19.1. POŽAR V NARAVNEM OKOLJU

Možni vzroki nastanka požara:

Pogosta sušna obdobja, malomarnost kmetov in vrtničarjev ob čiščenju polj in vrtov (ko odpadke nepazljivo zakurijo) ter izletnikov v naravi pa tudi drugi vzroki (iskre z vlakov po železniški progi, odvrženi ogorki iz cestnih vozil in drugo) ob pogosti vetrovnosti pogojujejo veliko požarno ogroženost naravnega okolja in gozdov na območju občine.

Do požara lahko pride tudi v sosednjih občinah in se potem razširi na območje občine Ajdovščina.

V povezavi z omenjenimi vzroki nastanka požarov je potrebno izpostaviti naslednje pomanjkljivosti na področju požarne zaščite gozdov:

- nezanimanje lastnikov gozdov za požarno zaščito gozdov in prepuščanje le-te izključno gasilcem;
- odsotnost strokovnega nadzora nad izvajanjem požarno - preventivnih ukrepov v gozdovih;
- nevdrževane požarne poseke in gozdnih cest, namenjenim za gasilske intervencije.

Najbolj so ogroženi sestoji iglavcev na območju Trnovske planote in sestavi varovalnih gozdov na strmih pobočjih Trnovske planote.

Verjetnost pojavljanja požarov v naravnem okolju:

Obstaja zelo velika verjetnost za požar v naravnem okolju, posebno v sušnih obdobjih, ko se navkljub prepovedi kurjenja v naravnem okolju in kontroli izvajanja te

prepovedi stalno pojavljajo požari. Veliko požarov se pojavi tudi v jeseni in zgodaj spomladi kot posledica neodgovornega ravnanja posameznih občanov pri čiščenju njiv in kurjenju odpadkov.

Ko narava ozeleni, se nevarnost zmanjša in je verjetnost pojavljanja požarov v naravnem okolju zanemarljiva.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

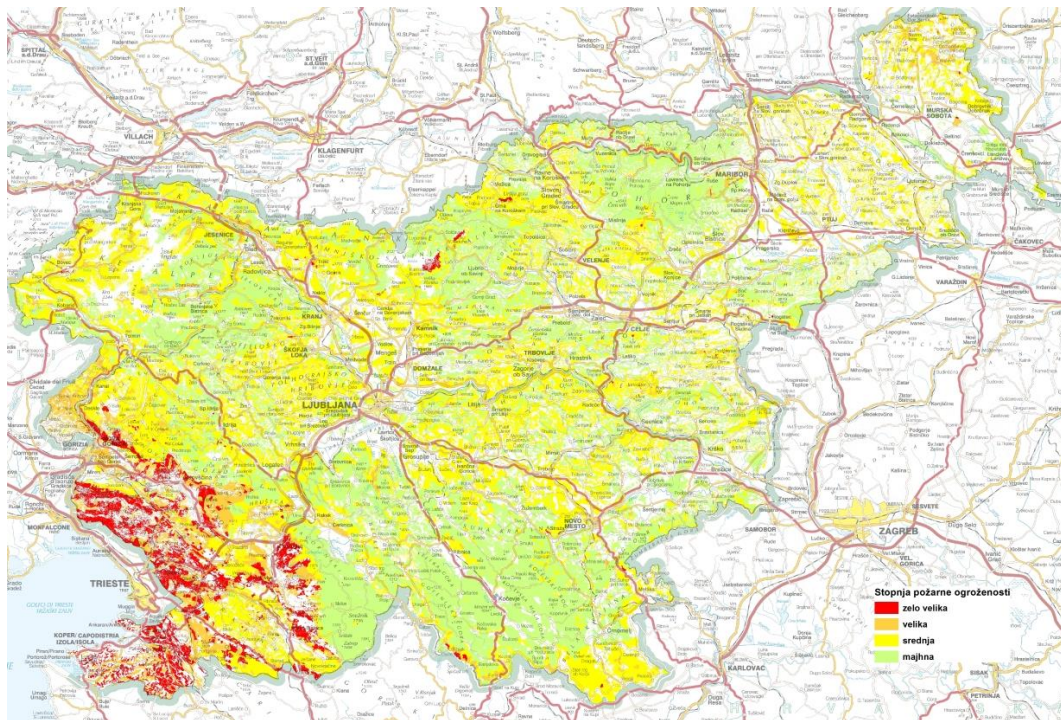
Ogroženo je naravno okolje, posebno gozdovi iglavcev. V sušnih obdobjih, ko je gorljivost izsušenega rastlinja zelo velika, so ogroženi tudi nasadi sadnega drevja, ponekod pa tudi trte. Ogenj ogroža tudi poljske lope, vikende in ograde z živalmi.

Na območju občine Ajdovščina so glede na požarno ogroženost naslednje površine gozdov:

Stopnja ogroženosti	Opis	Površina (ha)	Delež (%)
1	Zelo velika ogroženost	2.316	14,41
2	Velika ogroženost	6.369	39,63
3	Srednja ogroženost	4.772	29,70
4	Majhna ogroženost	2.613	16,26
SKUPAJ		16.070	100

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

Izračunana stopnja povprečne požarne ogroženosti v gozdovih na območju občine Ajdovščina znaša 2,48.

Požarna ogroženost gozdov v Sloveniji (Vir: Zavod za gozdove Slovenije)

Potek in možen obseg požara v naravnem okolju:

V kolikor je požar pravočasno opažen in intervencija hitra, je požar hitro lokaliziran in pogašen. V primeru poznega opažanja požara, ki ima za posledico pozno intervencijo, nastalem v sušnem obdobju (v času trajanja velike oziroma zelo velike požarne ogroženosti naravnega okolja), na težko dostopnem terenu in ob pojavu vetra (burja, jugo), lahko požar doseže katastrofalne razsežnosti.

Verjetne posledice požara v naravnem okolju:

Škoda na kmetijskih površinah in biološka škoda zaradi požganega in degradiranega gozda ter drugega okolja, posredno je prisotna tudi druga škoda zaradi manjkajoče zaščitne funkcije gozdnega in drugega rastlinja.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Kot posledice požara v naravnem okolju se lahko pojavijo motnje v cestnem in železniškem prometu ter prekinitve električne oskrbe in telekomunikacijskih povezav.

Možnost predvidevanja požara:

Požare v naravi je možno predvidevati predvsem v sušnih obdobjih, ko je rastlinje zelo vnetljivo. Ker so požari v naravnem okolju predvsem posledica človekove dejavnosti in njegovih napak, v naprej ni mogoče natančno krajevno in časovno locirati nastanka požara in njegovo širjenje.

19.2. POŽAR NA OBJEKTU

Viri nevarnosti:

Stara mestna jedra so močno požarno ogrožena predvsem zaradi starosti, načina gradnje (gorljivi materiali), strnjivosti zgradb in otežene dostopnosti za gasilsko in reševalno tehniko. Obstaja nevarnost, da se manjši požar (nastal v kuhinji, v neočiščenem dimniku ali zaradi kratkega stika na dotrajanih električnih instalacijah) naglo razširi na večji kompleks zgradb in jih v kratkem času popolnoma uniči. Ta nevarnost je še večja zaradi pogoste vetrovnosti. Najbolj problematična so individualna kurišča v starih objektih v strnjenih starih vaških jedrih.

Vir nevarnosti predstavljajo tudi požari v industrijskih objektih, skladiščih in v centru za ravnanje z odpadki.

V novejšem času se pojavljajo kot možen vir nevarnosti za požar na objektu še instalirane fotovoltaične elektrarne na strehah objektov. Po stanju iz leta 2013 je bilo v električno omrežje priključenih 30 fotovoltaičnih elektrarn s skupno instalirano neto močjo 5,2 MW.

Seznam priključenih Fotovoltaičnih elektrarn na območju občine Ajdovščina po podatkih iz leta 2013.

Vir: <http://www.agen-rs.si/porocila/RegisterDeklaracij.aspx>

Naziv	Leto izdelave	Naslov	Neto moč [kW]
SE BRST GOJAČE	2012	Gojače 5C, 5262 Črniče	673
Sončna elektrarna Lipa 2 Ajdovščina	2012	Lokavška cesta 10, 5270 Ajdovščina	432
Sončna elektrarna Mlinotest 1 Ajdovščina	2012	Tovarniška cesta 14, 5270 Ajdovščina	333
MFE QUBO Gorica	2012	Batuje 1H, 5262 Črniče	268
MFE BRST 2	2012	Gojače 5C, 5262 Črniče	185
Fotovoltaična elektrarna BIA Separations	2012	Mirce 21, 5270 Ajdovščina	150
Sončna elektrarna L-Inox	2012	Batuje 83, 5262 Črniče	112
Sončna elektrarna Bajc III	2012	Batuje 2B, 5262 Črniče	82
MFE "IVO MRMOLJA 1"	2012	Selo 11E, 5262 Črniče	49
SFE PIN-11 Ustje 2	2012	Ustje 75, 5270 Ajdovščina	35
Mikro Fotonapetostna integrirana Elektrarna SKAPIN 2	2012	Vipavska cesta 4b, 5270 Ajdovščina	34
SE JERKIČ (DOBRAVLJE)	2012	Dobravlje 54B, 5263 Dobravlje	18
MFE Miljavec	2012	Žapuže 104, 5270 Ajdovščina	10
MFE "Bogdan Praček 1"	2012	Budanje 28, 5271 Vipava	8
Sončna elektrarna LIPA Ajdovščina	2011	Lokavška cesta 10, 5270 Ajdovščina	932
SE SONCE Višnje	2011	Višnje BŠ, 5273 Col	494
Fotovoltaična elektrarna Škrli 260kW	2011	Batuje 90, 5262 Črniče	250
Sončna elektrarna Loverčič	2011	Gojače 82, 5262 Črniče	200

MFE Ženeral	2011	Goriška cesta 56, 5270 Ajdovščina	46
Sončna elektrarna na poslovnem objektu Instalacije Furlan	2011	Selo 76, 5262 Črniče	36
MFE LAMPE VIŠNJE	2011	Višnje 8, 5273 Col	28
FV ELEKTRARNA TEKSTINA	2010	Tovarniška cesta 15, 5270 Ajdovščina	293
SFE PIN-7 Ustje	2010	Ustje 75, 5270 Ajdovščina	99
SFE PIN-10 Skrilje	2010	Skrilje BŠ, 5263 Dobravlje	83,38
SE BAČAR	2010	Ustje 86, 5270 Ajdovščina	49
SE MARC	2010	Planina 82, 5270 Ajdovščina	49
Mikro fotonapetostna integrirana elektrarna SKAPIN	2010	Vipavska cesta 4b, 5270 Ajdovščina	34
Solarna elektrarna Pipistrel	2009	Goriška cesta 50a, 5270 Ajdovščina	100
Fotovoltaična elektrarna SOLDIN	2009	Batuje 90, 5262 Črniče	75
Sončna elektrarna Marmet	2009	Goriška cesta 54, 5270 Ajdovščina	45
		SKUPAJ	5202,38

Možni vzroki nastanka požara na objektih:

- začetni dimniški požar (vžig saj v neočiščenem dimniku),
- neupoštevanje protipožarnih predpisov pri gradnji (električna napeljava, lesen tram speljan neoposredno ob dimniku oziroma celo v dimnik),
- začetni kuhinjski požar (nepazljivosti),
- malomarno in neodgovorno ravnanje z odprtim ognjem (gradnja, vzdrževalna dela, rekonstrukcija, peč, sveča),
- tehnična napaka na strojih in pripomočkih,
- kratki stiki na neustreznih električnih instalacijah,
- okvare na fotovoltaičnih instalacijah
- samovžig odpadkov na deponiji, eksplozija, oz. zadrževanje plinov.

Verjetnost pojavljanja požara na objektih:

Ocenjuje se, da je verjetnost pojavljanja požarov v objektih velika, posebno v zimskih mesecih.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Zaradi požarov v stanovanjskih hišah so ogroženi stanovalci, premoženje in kulturna dediščina. Posebno v starih mestnih in vaških jedrih je zaradi značilnosti gradnje (velika strnjenost hiš), slabe prehodnosti za gasilsko tehniko in velike gorljivosti materialov, stopnja ogroženosti pred požarom visoka.

Pri požarih v industrijskih in drugih objektih obstaja nevarnost pojava strupenih plinov in prenos požarov v okolje.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

V strnjenih naseljih obstaja možnost prenosa požara na bližnje objekte. Požar lahko povzroči tudi prekinitev infrastrukturnih povezav (elektrika, telekomunikacije).

Obstaja tudi možnost nastanka eksplozije ob požaru, posebno na stanovanjskih objektih, ker je v gospodinjstvih veliko število 10-kg plinskih jeklenk utekočinjenega naftnega plina (butan-propan).

19.3. POŽAR NA PROMETNIH SREDSTVIH

Viri nevarnosti:

Požari na prometnih sredstvih na obravnavanem območju statistično predstavljajo manj kot 10% skupnega števila požarov. V večini primerov gre za požare na cestnih vozilih.

V primerjavi z drugimi območji države, je po teh nesrečah naše območje zelo močno obremenjeno, predvsem zaradi izredno visoke gostote prometa - veliko število vozil. Pri požarih na vozilih v cestnem prometu lahko zaradi stanja cest in gostote prometa pride do hudih ali celo najhujših posledic tako za udeležence v nesreči kot tudi za okolje.

Možni vzroki nastanka požara na prometnih sredstvih:

- najpogostejši vzrok je človek in njegovo napačno ravnanje,
- neustrezne ceste, po katerih se odvija zelo gost promet,
- slabo vzdrževana in stara prometna sredstva.

Verjetnost pojavljanja požara na prometnih sredstvih:

Veliko število vozil v cestnem prometu in tehnično stanje vozil pogojuje veliko verjetnost nastanka požara na cestnih vozilih. Verjetnost nastanka požara na železniških vozilih je relativno majhna.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Obstaja manjša verjetnost, da bi bili neposredno prizadeti ljudje, živali in kulturna dediščina, ki sicer niso direktno udeleženi v nesreči. Ogroženost teh kategorij je prisotna predvsem pri nastanku verižnih nesreč (prekinitev dobave vode, nastanek večjega požara v naravnem okolju, razširitev požara na gradbene objekte,...).

Verjetne posledice požara na prometnih sredstvih:

Posledice požara na prometnem sredstvu, ki se giblje po prometnici je težko predvideti - lahko nastanejo posledice samo na vozilu, lahko tudi na drugih vozilih udeleženih v prometu pa tudi na okolju izven prometnice.

Pri požarih na prometnih sredstvih, ki jih požar zajame izven prometnic, so posledice bistveno manjše.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Obstaja velika verjetnost nastanka verižne nesreče: trčenje - požar - eksplozija - razlitje nevarne snovi - širjenje strupenih plinov. Časa in kraja nastanka požara na prometnem sredstvu ni mogoče v naprej predvideti.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- izdelati je potrebno **NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POŽARIH V NARAVNEM OKOLJU NA OBMOČJU OBČINE AJDOVŠČINA;**
- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017 in skladno s Programom varstva pred požarom občine Ajdovščina sprejetim dne 4.3.2004,
- zagotovitev materialnih pogojev za popolnjevanje, opremljanje in usposabljanje operativnih gasilskih enot, kar bo omogočalo hitro, usklajeno in učinkovito ukrepanje izvajalcev gasilske službe;
- določitev protipožarnih intervencijskih poti v starem mestnem jedru;
- izgradnja in vzdrževanje protipožarnih poti in protipožarnih presek v gozdovih;
- izvajanje preventivnih protipožarnih ukrepov ob železniški progi;
- objava razglasov o požarni ogroženosti naravnega okolja;
- v kolikor je prišlo zaradi posledic požara do poškodb infrastrukturnih objektov in napeljav (elektrika, vodovod, telekomunikacije, kanalizacija, prometnice, oskrba), takoj po opravljeni reševalni intervenciji pristopiti k njihovem popravilu - usposobitvi.
- pristojni organi in službe morajo zagotoviti dosledno izvajanje protipožarnih predpisov.

20. EKSPLOZIJA

Viri nevarnosti:

Kot potencialno nevarnost moramo predvsem upoštevati traso plinovoda, cisterne za hranjenje utekočinjenega naftnega plina (UNP) in jeklenke UNP po gospodinjstvih. Določeno nevarnost predstavljajo tudi cestni prevozi kamionskih cistern z UNP od proizvajalca do oskrbnih centrov oziroma do individualnih potrošnikov.

Podjetje Kurivo Gorica d.d. razpolaga z naslednjimi količinami UNP:

	Vrsta hrambe	Število	Skupaj
1.	Rezervoar UNP	4*60 m ³	240 m ³ =100 ton
2.	Jeklenka	300* 10 kg dnevno	

Podjetje Petrol d.d. razpolaga na lokaciji Vipavska cesta 4 z:

	Vrsta hrambe	Število	Skupaj
1.	Rezervoar UNP	3*50 + 25m ³	175 m ³
2.	Jeklenka	110 *10 kg max.	

Postrojenja v navedenih objektih so sorazmerno nova, dobro vzdrževana, z njimi upravljajo usposobljeni delavci. Za varnost je dobro poskrbljeno po predpisanih standardih.

Večjo količino 10 kilogramskih jeklenk UNP imajo tudi posamezni trgovski objekti z namenom nadaljnje prodaje le-teh gospodinjstvom. Skladiščenje teh jeklenk je izvedeno na odprtem, zračnem prostoru, tako da je nevarnost nastanka eksplozije majhna.

Poleg navedenih količin UNP se po gospodinjstvih nahaja več tisoč 10 kilogramskih jeklenk in na desetine manjših cistern - rezervoarjev za plin (od 0,5m³ do 5m³) v individualni ali skupinski rabi. Pri teh uporabnikih je možnost nastanka eksplozije manjša, vprašljivo je le redno in pravilno vzdrževanje plinskih instalacij.

Viri nevarnosti pri eksploziji so porušeni in poškodovani objekti ter infrastruktura, požar in uhajanje nevarnih snovi v okolje.

Možni vzroki nastanka eksplozije:

- površno, nepravilno in nestrokovno ravnanje ter slabo vzdrževanje plinskih naprav;
- posledica požara na objektih, prometnih sredstvih in v naravnem okolju,
- posledica drugih nesreč (industrija, gospodinjstva, promet).

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Na območju občine so možnosti za nastanek eksplozije v plinohramih, katere posledice bi ogrožale širše okolje, zelo majhne. Nekoliko večja verjetnost je, da do eksplozije pride zaradi posledic drugih nesreč.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Eksplozija je po navadi lokalnega obsega in ogroža bližnje posameznike, premoženje in kulturno dediščino.

Verjetne posledice nesreče:

Običajne posledice eksplozije so ranjeni in mrtvi ljudje, poškodovani objekti in pogosto nastane tudi požar.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Zelo pogosto nastopajo skupaj eksplozija, požar in porušitev objektov.

Možnost predvidevanja nesreče:

Možnosti za vnaprejšnje predvidevanje nesreče so minimalne.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- po potrebi obveščanje javnosti o posledicah eksplozije in posredovanje navodil za ravnanje;
- v kolikor je prišlo zaradi posledic eksplozije do poškodb infrastrukturnih objektov in napeljav (elektrika, vodovod, telekomunikacije, kanalizacija, prometnice, oskrba), takoj pristopiti k njihovem popravilu - usposobitvi.

21. RUDNIŠKA NESREČA

Na območju občine ni klasičnih podzemnih rovov in rudnikov. Obstaja sicer nekaj manjših površinskih kamnolomov, ki so zaprti, zato tam ne more priti do delovnih nezgod.

22. POŠKODBA/PORUŠITEV JEZU

V občini Ajdovščina ni lociranih jezov, katerih porušitev bi ogrožala lokalno skupnost.

23. INDUSTRIJSKA NESREČA

Viri nevarnosti:

Nevarnost predstavljajo dogodki v industrijskih obratih, ko pride zaradi poškodb na strojih, na instalacijah in drugih vzrokov do poškodovanja ljudi in premoženja. V podjetjih so dolžni izvajati ukrepe varstva pri delu in tudi usposablјati zaposlene za ravnanje in reševanje v primerih nesreče.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Največkrat nastane nesreča zaradi nepazljivosti pri rokovanju ali pa zaradi iztrošenosti strojev in nevdrževanih instalacij.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Možnost nastanka in pojavljanja nesreč obstaja, ni pa mogoče definirati verjetno pogostost.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Ogroženost je v veliki meri odvisna od vzdrževanja strojev in instalacij ter pravilnega rokovanja s stroji in napravami.

Potek in možen obseg nesreče:

Nesreča nastane hipoma in v kolikor ne pride do verižne nesreče, ogroža samo lokalno.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Pri industrijskih nesrečah so ponavadi ogroženi ljudje in premoženje. Nastane pa predvsem gospodarska škoda.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Pri industrijskih nesrečah obstaja velika verjetnost nastanka verižne nesreče: rušenja, eksplozije, požara, razlitja oziroma uhajanja nevarne snovi, itd.

Možnost predvidevanja nesreče:

Nesreče ni možno predvideti.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- spremljati obseg nesreče in potek dogodkov ter v primeru, da posledice nesreče ogrožajo širšo okolico podvzeti ustrezne zaščitno reševalne ukrepe za zaščito ogroženih ljudi, živali in premoženja.

24. JEDRSKA NESREČA IN DRUGA RADIACIJSKA NEVARNOST

Viri nevarnosti:

Pri varstvu pred jedrskimi nesrečami in drugimi radiološkimi nevarnostmi se kot viri nevarnosti - emisije radioaktivnih snovi v okolje pojavljajo:

- jedrski objekti (jedrske elektrarne, raziskovalni jedrski reaktorji, postroji za obogatitev urana, postroji za izdelavo gorivnih elementov, obrati za predelavo in odlaganja obsevanega jedrskega goriva ter objekti, namenjeni uskladičenju, predelavi in odlaganju radioaktivnih odpadkov),
- objekti, kjer se uporabljajo radioaktivni viri (stacionarni ali premični objekti, kjer se uporabljajo radioizotopi, npr. v industriji, raziskovalnih inštitutih in bolnišnicah),
- prevoz radioaktivnih snovi (cestni, železniški, letalski).

Jedrska elektrarna Krško leži na oddaljenosti 125 km od Ajdovščine, v tujini pa deluje 19 nukleark v 500-kilometriskem pasu od Slovenije. Vseno pa lahko pride do radiacij, ki jih prinašajo zračni tokovi in ob vremenskih ciklonih, padavinah in ob usedanju na zemeljsko površje.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Nesreče v:

- jedrskih objektih,
- objektih, kjer se uporabljajo radioaktivni viri,
- pri prevozu jedrskih snovi,
- padec satelita, ki ima na krovu radioaktivne snovi.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Verjetnost je relativno majhna, vendar obstaja. Pričakovana verjetnost poškodbe sredice za jedrsko elektrarno Krško, znaša med enkrat na milijon let do enkrat na deset tisoč let.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Ob radiološki nesreči nastopi večja ali manjša radioaktivna kontaminacija okolja, hrane in vode. Radioaktivne padavine in radiativno sevanje, bi lahko ogrozilo posamezne objekte, dele oziroma celoten teritorij občine. Stopnja ogroženosti je nizka, vendar prisotna.

Potek in možen obseg nesreče:

Nad mestom nesreče, v katerem je udeležena radiaktivna snov, se razvije kontaminiran oblak, ki se premika glede na atmosferske pojave, zato je obseg nesreče pogojen in odvisen od bližine kraja nesreče in atmosferskih pogojev, ki lahko

kontaminiran oblak prenašajo daleč naokoli. V primeru nesreče v objektih, kjer se uporabljajo radioaktivni viri, bi bile posledice le lokalnega obsega.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Ob nesreči bi bili ogroženi vsi nezaščiteni ljudje, živali in okolje, ki bi ga zajele radiativne padavine oziroma prizadelo radiativno sevanje.

Verjetne posledice nesreče:

Posledice bi bile dolgotrajne, izražene v povečanju števila rakastih in degenerativnih obolenj in zaradi kontaminacije neuporabnosti objektov, zemljišč in stvari.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Onesnažena - kontaminirana zemljišča, kmetijski pridelki, vodni viri, hrana.

Možnost predvidevanja nesreče:

Nesreče ni možno predvideti.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče :

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2004;
- po potrebi obveščanje javnosti o posledicah nesreče in posredovanje navodil za ravnanje;
- pristojni organi in službe morajo zagotoviti dosledno izvajanje predpisov, ki dolčajo pravila ravnanja z radioaktivnimi snovmi;
- vzdrževanje obstoječih zaklonišč in pripravljanje pomožnih zaklonilnikov,
- poskrbeti za odvoz kontaminiranih materialov na za to določena mesta in za sanacijo okolja.

25. NESREČA Z NEVARNO SNOVJO

Velike količine nevarnih snovi, ki so v stalnem porastu, in se na območju občine Ajdovščina uporabljajo, predelujejo, skladiščijo ali prevažajo (ceste, železnica) predstavljajo stalno potencialno nevarnost in enega izmed največjih virov ogrožanja okolja.

Viri nevarnosti:

Po verjetnosti in pogostosti so možne naslednje nesreče:

- prometne nesreče s soudeležbo nevarnih snovi,
- požari v industrijskih obratih,
- vžig in eksplozija plinskih jeklenk v podjetju Kurivo,
- vžigi in eksplozije na bencinskih servisih,
- vžig plina na trasi plinovoda,
- onesnaženje ali zastrupitev vodnih virov zaradi neustrezne uporabe gnojil, strupov za uničevanje škodljivcev in plevela ter spuščanje neprečiščenih komunalnih odplak v podtalnico.

Večja količina nevarnih snovi, ki bi lahko v primeru nesreče povzročile hujše posledice v okolju ter škodljivo vplivale na zdravje ljudi in živali, je locirana v industrijski coni Mirce (rezervoarji butana podjetja Kurivo). Obratov kemične industrije ni, zato poleg Kuriva predstavljajo največjo nevarnost cestni in železniški prevozi nevarnih snovi.

Tranzit nevarnih snovi poteka v manjši meri tudi po prometnicah ob vodozbirnih območjih, iz katerih se občina oskrbuje s pitno vodo. Sicer pa se največ takšnega prometa odvija po hitri cesti. Poleg naftnih derivatov, se preko obravnavanega območja najpogosteje prevažajo še naslednje nevarne snovi: solna kislina, žveplena kislina, metanol, vodikov peroksid in tekoči kisik.

Naftni derivati na bencinskih servisih so vskladiščeni v podzemnih rezervoarjih, ki so zgrajeni v skladu z ustreznimi predpisi. V občini Ajdovščina se nahaja pet bencinskih servisov, ki so locirani v samem mestu Ajdovščina, ali pa na njegovem obrobju in ob stanovanjskih soseskah, kjer lahko vžig in eksplozija predstavljata nevarnost za okoliške prebivalce. Poleg bencinskih servisov se v samem mestu Ajdovščina nahaja še skladišče podjetja Petrol z vkopanimi rezervoarji za naftne derivate. Vsi ti vkopani rezervoarji na navedenih lokacijah pa predstavljajo tudi potencialni vir ogrožanja talne vode, v kolikor bi zaradi poškodb rezervoarjev prišlo do iztekanja vsebine v podtalnico.

Na treh bencinskih servisih so prisotne še dnevne zaloge (do 500 kg) utekočinjenega naftnega plina (propan-butan) v jeklenkah za gospodinjstva. Poleg bencinskih servisov ima dnevne zaloge utekočinjenega naftnega plina namenjenega prodaji še več drugih trgovskih objektov.

Nekatera manjša proizvodna in kovinarsko-predelovalna podjetja, ki so razmeščena na različnih lokacijah izven naseljenih območij skladiščijo manjše zaloge nevarnih snovi, ki bi ob morebitni nesreči le neznatno vplivale na okolje. Problem pa predstavljajo nevarni odpadki, ki nastajajo v tehnološkem procesu površinske obdelave kovin (galvanizacija). To so predvsem težke kovine in drugi nevarni odpadki v odpadnih vodah: svinec, baker, cink, brom, nikelj, železo, fosfati, kloridi, nitrati, nitriti, cianidi, itd. Nevarnost predstavljajo odpadne vode, v katerih so te snovi, če bi neprečiščene odtekale v kanalizacijo ali direktno v vodotoke.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Možni vzroki nastanka nesreče so predvsem naslednji:

- nesreča v prometu,
- nesreča v podjetju Kurivo,
- nesreče na bencinskih servisih in skladišču Petrola
- neustrezna uporaba gnojil, strupov za uničevanje škodljivcev in plevela ter spuščanje neprečiščenih komunalnih odplak v talnico,
- nesreče v gospodinjstvih,
- nesreča na trasi plinovoda.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Glede na veliko frekvenco prevozov nevarnih snovi in velike količine nevarnih snovi, ki jih delovne organizacije skladiščijo oz. predelujejo (Kurivo), se ocenjuje, da obstaja velika verjetnost nastanka nesreče z nevarnimi snovmi. Čeprav z manjšimi posledicami, pa obstaja tudi velika verjetnost onesnaženja zaradi neustreznega ravnanja z nevarnimi odpadki (škropiva) in onesnaženja zaradi neustrezne uporabe in skladiščenja nevarnih snovi v gospodinjstvih (kurilno olje) in v kmetijstvu.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Nastanek strupenega oblaka, lahko povzroči kontaminacijo ljudi, živali in rastlin v bližnji in daljni okolici.

Iztek nevarnih snovi v zemljišče na vodozbirnih območjih in onesnaženje podtalnice, bi povzročilo neuporabnost hubeljskega in lokalnih vodovodov, pa tudi možnost pomora vodnega življa. Onesnaženost hubeljske vode pomeni pomanjkanje pitne vode, ki jo je nemogoče nadomestiti.

Iztek nevarnih snovi neposredno v vodotoke bi povzročil njihovo onesnaženje, pomor vodne flore in favne ter krajšo oziroma daljšo neuporabnost vode v kmetijstvu in ribogojstvu.

Zaradi izteka nevarne snovi v okolje bi bilo neposredno ogroženo tudi zemljišče in rastline na mestu nesreče. Pri razlitju nekaterih vrst nevarnih snovi sta možna tudi (samo)vžig in eksplozija.

Stopnja ogroženosti je v vseh naštetih primerih velika, največkrat z dolgoročnimi in nepopravljivimi posledicami. Odvisna je od vrste in količine nevarne snovi, ki uide nadzoru, ter od vremenskih razmer.

Potek in možen obseg nesreče:

- Najbolj verjeten in pogost vzrok nesreče z nevarnimi snovmi so nesreče v cestnem prometu, v katerih so udeležena vozila cisterne, ki prevažajo nevarne snovi. Nesreči ponavadi sledi iztekanje nevarne snovi v okolje in v hujših primerih vžig in eksplozija. Obstaja možnost razširitve požara v naravno okolje. Obseg take nesreče, je ponavadi manjši in obvladljiv z razpoložljivimi intervencijskimi silami.
- Železniški nesreči, ki bi imela za posledico iztirjenje vagonov z nevarnimi snovmi, bi lahko sledil isti potek dogodkov (iztekanje, vžig, eksplozija, požar v okolju, strupen oblak).
- Nesreče z nevarnimi snovmi v podjetju Kurivo Gorica d.d., skladišču Petrola d.d. in na bencinskih črpalkah,
- Nesreče z nevarnimi snovmi v obratih kovinsko predelovalne industrije, bencinskih servisih, gospodinjstvih ter nesreče zaradi neustrezne uporabe gnojil, strupov za uničevanje škodljivcev in plevela ter spuščanje neprečiščenih komunalnih odpadkov v okolje, bi bile manjšega obsega in ogrozile predvsem neposredne uporabnike in okolje. Večji obseg bi dobile, če bi zaradi emisije teh snovi prišlo do onesnaženj vodnih virov.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

V primeru nesreče z nevarno snovjo, pri kateri bi prišlo do iztekanja nevarne snovi v okolje oziroma nastanka strupenega oblaka, bi le to ogrožalo prebivalce in živali odvisno od količine in vrste ter vremenskih razmer in sicer:

- obseg in število ogroženih ob nesrečah na cestah in železnici je težko predvideti, saj je v osnovi pogojen z mestom nastanka in je odvisen od poseljenosti,
- zaradi neustreznega ravnanja z nevarnimi snovmi v kmetijstvu in gospodinjstvu je ogroženost prebivalcev in okolja sicer prisotna, vendar minimalna.
- ob nesrečah z nevarnimi snovmi pri gospodarskih subjektih-Kurivo Gorica d.d., ki ima v Ajdovščini lastno polnilnico utekočinjenega naftnega plina

Verjetne posledice nesreče:

Pri neposredno prizadetih - kontaminiranih prebivalcih in živalih bi lahko prišlo zastrupitev (akutnih in kroničnih) in celo do smrtnih primerov in poginov. Pri ostalih prebivalcih, ki bi jih dosegle posledice nesreče, pa glede na oddaljenost in vrsto nevarne snovi, večje oziroma manjše poškodbe dihal.

Posledica nesreče bi bila manjša oziroma večja kontaminacija in neuporabnost prizadetega zemljišča in vodotokov. V primeru nesreče na vodozbirnem območju je potencialna nevarnost onesnaženje vodnih virov. Posebno nevarnost predstavljajo tudi črna odlagališča odpadkov na Trnovski planoti, ki predstavlja vodozbirno območje za vse izvire pitne vode na območju občine Ajdovščina.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Ocenjuje se, da je možnost nastanka verižne nesreče zelo velika. Emisiji nevarne snovi v okolje (v trdi obliki, razlitje, strupen oblaki) lahko sledi ena ali več od naslednjih verižnih nesreč:

- požar (v naravi, objektu, prometnem sredstvu),
- eksplozija,
- kontaminacija podtalnice in vodnih virov - prekinjena dobava pitne vode,
- kontaminacija zemljišč in rastlin (kmetijskih pridelkov),
- prekinjeni prometni, komunikacijski in drugi infrastrukturni tokovi in povezave
- motnje pri odvajanju in čiščenju odpadnih voda.

Možnost predvidevanja nesreče:

Možno je oceniti okoliščine, ki lahko pripeljejo do nastanka nesreče, ni pa možno v naprej napovedati nastanka nesreče.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- izdelati je potrebno **NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI Z NEVARNO SNOVJO NA OBMOČJU OBČINE AJDOVŠČINA;**
- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2004;
- upravljalec plinovodnega sistema – podjetje **Geoplin d.o.o.**, Cesta Ljubljanske brigade 11, 1000 Ljubljana, mora izdelati Načrt zaščite in reševanja za primere izpusta zemeljskega plina iz plinovodnega sistema;
- določiti lokacije za kontaminirane odpadke;
- skupno s pristojnimi državnimi organi poskrbeti za dobro organizirane, opremljene in usposobljene intervencijske enote;
- postavljanje cestne signalizacije na vodozbirnih območjih z navodili za ukrepanje,
- pristojni organi in službe s koncesijo morajo zagotoviti dosledno izvajanje predpisov, ki dolčajo pravila ravnanja z nevarnimi snovmi ter poskrbeti za odvoz kontaminiranih materialov na za to določena mesta in izvesti sanacijo;
- po zaključeni intervenciji poskrbeti za infrastrukturne objekte in napeljave.

26. NESREČA V GORAH

Zaradi geografskih značilnosti na območju občine je ogroženost zaradi nesreč v gorah majhna, vendar se zaradi nezadostnega znanja in neustrezne opreme lahko vseeno zgodi nesreča s hujšimi posledicami.

Ker ni visokih gora in žičnic so možne le posamične nesreče, ki so bolj posledice zdravstvenih stanj obiskovalcev planin in poškodb ekstremitet. Ogromno ljudi je v prostem času v gorah, ki niso kondicijsko pripravljene, še manj pa ustrezno opremljeni.

Poleg tega naravni pogoji omogočajo letenje z zmaji in jadralnimi padali, kar lahko povzroča nesreče in zahteva reševanje v težko dostopnih krajih, še posebno na obronkih Trnovskega gozda od Cola do Raven nad Črničami.

Preventivni ukrepi: osveščanje ljudi glede pogojev za hojo v hribe, usposobljenost oskrbnikov planinskih postojank, kjer je zagotovljena oprema za prvo pomoč in sistem radijskih zvez ter usposobljenost planinskih organizacij pri organiziranju množičnih pohodov v gore.

Intervencije: samopomoč drugih obiskovalcev gora, reševanje Gorske reševalne zveze, postaja Tolmin, skupina Ajdovščina, reševanje oskrbnikov koč, zdravstveno reševalna služba in v težjih primerih klic helikopterja.

27. NESREČA V JAMI

Glede na pogostost kraških jam na območju Trnovske planote obstaja možnost pojava nesreče v jamah. Do takšne nesreče lahko pride zaradi zanimanja in radovednosti obiskovalcev in tudi zaradi neprevidne hoje v naravi. Dodatno težavo predstavlja tudi dejstvo, da nevarne jame in brezna niso posebej označena in zavarovana.

Intervencije: samopomoč drugih obiskovalcev, reševanje Jamarska reševalna služba, zdravstveno reševalna služba in v težjih primerih klic helikopterja.

28. NESREČA NA VODI IN V VODI

Občina Ajdovščina je bogata z vodnimi viri in ima gosto razvejeno hidrografsko mrežo. Poleg tega obsega tudi manjši del jezera Vogršček.

Nobena reka ni plovna, niti ni primerno urejena za kopanje. Večji del akumulacije Vogršček leži v občini Nova Gorica, vendar se na njem pogosto pojavljajo manjša plovila, ribiški čolni in deskarji. Obstajata dva vira nevarnosti: utopitve in nesreče manjših plovil, vendar je verjetnost takšne nesreče majhna. Ponavadi je nesreča lokalno omejena in obvladljiva z razpoložljivimi intervencijskimi silami. V primeru izlitja nevarne snovi na Vogrščku, bi bilo potrebno sodelovati z Mestno občino Nova Gorica.

29. NAJDBA NEEKSPLODIRANIH UBOJNIH SREDSTEV

Viri nevarnosti:

Na območju občine se neeksplodirana ubojna sredstva (NUS) pojavljajo relativno redko in predstavljajo ponavadi ostanek iz prve ali druge svetovne vojne. Včasih se najdejo tudi vojaški materiali in eksplozivna sredstva iz obdobja Jugoslavije. Občasno se najdejo, predvsem pri obnovi starih hiš, skrite manjše količine starih nabojev za puške in pištole, redkeje tudi kakšna ročna bomba.

Možni vzroki nastanka nesreče:

Nepravilno ravnanje z NUS je vzrok za aktiviranje in nastanek eksplozije.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Verjetnost, da bi prišlo do nesreče, je zelo majhna.

Vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

NUS ogroža z učinkom nekontrolirane eksplozije, predvsem s poškodbami in ranami posameznikov ter z rušenjem objektov.

Potek in možen obseg nesreče:

Nesreča bi se zgodila hipoma in v trenutku in bi privedla do eksplozije.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Neposredno so ogroženi prebivalci, ki na kakršen koli način (rekonstrukcije starih objektov, izkopi,...) pridejo v kontakt z neeksplodiranim ubojnim telesom in z njim nestrokovno ravnaajo.

Verjetne posledice nesreče:

Verjetne posledice eksplozije bi bile ranjeni (v hujšem primeru mrtvi) ljudje in poškodovano premoženje oz. pojav gospodarske škode.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Ocenjuje se, da je verjetnost nastanka verižne nesreče zaradi nesreče z NUS zelo majhna. Lahko pa v posebnih okoliščinah povzroči požar.

Možnost predvidevanja nesreče:

Nastanka nesreče ni mogoče predvideti.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z **dne xx.yy.2017**
- za evidentiranje NUS in odstranitev na varnejše mesto je odgovorna Regijska enota za varstvo pred NUS.

30. PREKINITEV OSKRBE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

Viri nevarnosti:

Nevarnost predstavlja izpad preskrbe z električno energije zaradi izrednih dogodkov na infrastrukturnih objektih za obvladovanje tehnološkega procesa distribucije električne energije, in sicer :

- daljnovodi 110 kV, 35 kV, 20 kV, 10 kV;
- kablovodi 35 kV, 20 kV, 10 kV;
- nizkonapetostno omrežje z golimi ali izoliranimi vodniki 0,4 kV;
- nizkonapetostni kablovodi 0,4 kV;
- razdelilne transformatorske postaje 110 kV,
- nizkonapetostne razdelilne omarice.

Možni vzroki nastanka nesreče:

- porušitve podpornih oporišč daljnovodov in omrežij zaradi trkov transportnih sredstev, žleda
- pretrg vodnikov zaradi posekov dreves, zrušitve drugih objektov, prenizek let ali padec zračnih plovil, žleda
- eksplozije transformatorjev in drugih elektroenergetskih naprav zaradi udara strele, napake v izolaciji, odpovedi zaščitnih naprav, nestrokovnega ravnanja,
- približevanje ali dotik naprave, vodnika ali kabla pod napetostjo zaradi neupoštevanja varnostnih pravil za delo na elektroenergetskih napravah, neregistriranih sprememb na terenu, nestrokovni priključitvi in drugo.

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Možnost nesreče in motnje oskrbe prebivalstva z električno energijo je zaradi izrednih razmer (naravne nesreče) stalno prisotna. Zaradi drugih antropogenih dejavnikov pa je možnost nesreče majhna.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Ocenjuje se, da elektroenergetske naprave tudi ob izrednih dogodkih ne predstavljajo večje nevarnosti za nastanek nesreče in s tem ogrožanja življenja in zdravlja ljudi, živali, premoženje kulturne dediščine ter okolja.

Verjetne posledice nesreče:

Prekinitve dobave električne energije, ki so časovno in krajevno omejene. Daljša prekinitve dobave električne energije bi močno poslabšala življenjske razmere. V takšnih primerih bi bilo potrebno zagotoviti električno energijo v vseh javnih objektih z agregati.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

V primeru da bi izpad trajal več časa, bi lahko povzročil škodo v gospodinjstvih in motnje v delovnih procesih, preskrbi z vodo, ogrevanjem in druge posledice pri porabnikih električne energije prizadetega območja.

Možnost predvidevanja nesreče:

Izpadov oskrbe z električno energijo zaradi izrednih dogodkov ni mogoče v naprej napovedati.

Napovedati je mogoče samo tiste prekinitve, ki so potrebne za izvajanje vzdrževalnih del na elektroenergetskih infrastrukturnih objektih - o teh prekinitvah pa so uporabniki obveščeni.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- upravljalec elektroenergetskega sistema – **Elektro Primorska d.d.**, Erjavčeva 22, 5000 Nova Gorica, mora izdelati Načrt zaščite in reševanja za primere prekinitve oskrbe z električno energijo;
- obveščanje javnosti o prekinitvah in njihovem trajanju ter posredovanje navodil za ravnanje z električnimi aparati.

31. PREKINITEV OSKRBE Z ENERGETSKIM PLINOM

Viri nevarnosti in možni vzroki nastanka nesreče:

- okvara na instalacijah,
- motnje na tržišču z energenti,
- poškodba trase plinovoda,
- poškodbe plinovodne napeljave v mestu Ajdovščina – distribucija energetskega plina do uporabnikov
- prekinitve cestnih povezav, po katerih se dopolnjujejo zaloge UNP v podjetjih Kurivo Gorica d.d. in Petrol

Verjetnost pojavljanja nesreče in vrste, oblike in stopnja ogroženosti:

Verjetnost, da pride do prekinitve oskrbe z energetskega plinom je relativno majhna. Ogroženost zaradi prekinitve dobave energetskega plina bi bila minimalna.

Potek in možen obseg nesreče:

Prizadeta bi bila gospodinjstva in dejavnosti, ki se energetske oskrbujejo izključno z energetskega plinom. Le-teh pa je v občini malo.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Ogroženosti ni ali pa je minimalna, zato tudi ni pričakovati hujših posledic nesreče.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Verjetnosti nastanka verižne nesreče zaradi prekinitve oskrbe z energetskega plinom ni.

Možnost predvidevanja prekinitve oskrbe:

Prekinitve oskrbe z energetskega plinom ni mogoče v naprej napovedati, razen v primerih, ko pride do nujnih vzdrževalnih del na infrastrukturnih objektih, o katerih pa je lokalno prebivalstvo primerno obveščeno.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- upravljalec plinovodnega sistema – podjetje **Geoplin d.o.o.**, Cesta Ljubljanske brigade 11, 1000 Ljubljana, mora izdelati Načrt zaščite in reševanja za primere izpusta zemeljskega plina iz plinovodnega sistema;
- obveščanje javnosti o prekinitvah in njihovem trajanju.

32. PREKINITEV JAVNIH TELEKOMUNIKACIJSKIH ZVEZ

Viri nevarnosti in možni vzroki nastanka nesreče:

Do prekinitve javnih telekomunikacijskih zvez prihaja predvsem zaradi atmosferskih vplivov (potrgani telekomunikacijski vodi, udar strele v telekomunikacijske instalacije).

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Prekinitve se pogosteje pojavljajo tam, kjer so telekomunikacijske instalacije nadzemne in izpostavljene atmosferskim vplivom.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Neposredna ogroženost ne obstaja.

Verjetne posledice nesreče:

Posledice prekinitve telekomunikacijske zveze so, glede na druge obstoječe možnosti komuniciranja, minimalne. V vseh primerih prekinitve telekomunikacijskega omrežja obstajajo rezervne variante za vzpostavitev vsaj delnega telekomunikacijskega prometa.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Zaradi prekinitve javnih telekomunikacijskih zvez ni pričakovati nastanka verižnih nesreč.

Možnost predvidevanja prekinitve zvez:

Možnosti za vnaprejšnje previdevanje, da bo prišlo do prekinitve javnih telekomunikacijskih zvez, so minimalne. Napovedati je mogoče samo tiste prekinitve, ki so potrebne za izvajanje vzdrževalnih del na telekomunikacijskih instalacijah - o teh prekinitvah so uporabniki obveščeni.

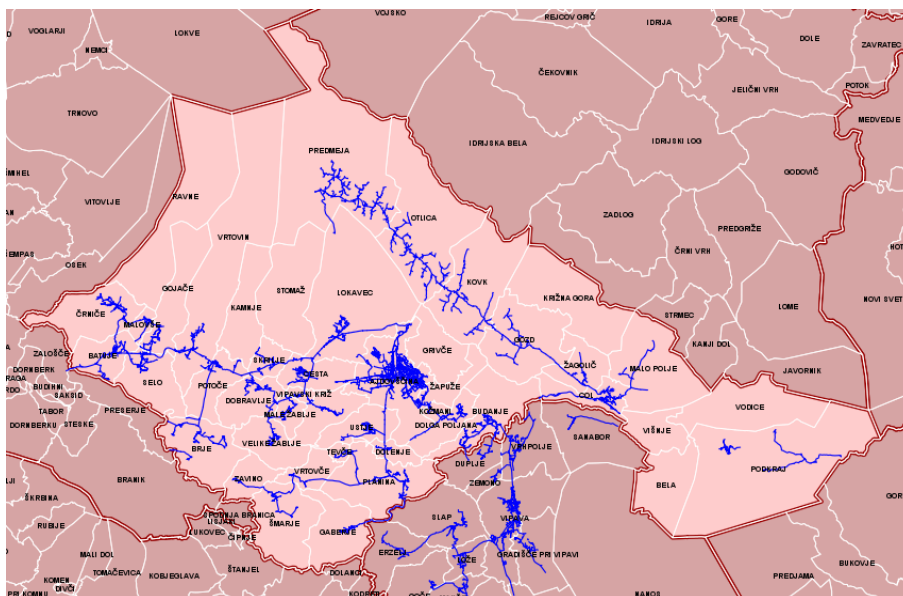
Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- obveščanje javnosti o prekinitvah in njihovem trajanju.

33. PREKINITEV OSKRBE S PITNO VODO

Viri nevarnosti in možni vzroki nastanka nesreče:

Do prekinitve oskrbe s pitno vodo prihaja zaradi daljšega sušnega obdobja, onesnaženosti vodozbirnih območjih, izpada električne energije za napajanje črpalnišč in pretrganja vodovodnih napeljav zaradi premikov zemeljskih plasti ali gradbenih posegov.

Vodovodno omrežje brez malih vaških vodovodov na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.iobcina.si>)

Verjetnost pojavljanja nesreče:

Prekinitve in omejitve dobave pitne vode zaradi daljšega sušnega obdobja so sezonske narave in se pojavljajo predvsem v poletnih mesecih. Nevarnost za onesnaženje vodnih virov s kontaminacijo vodozbirnih območij je stalna in je pogojena s prevozi nevarnih snovi in verjetnostjo nastanka prometnih nesreč. Premiki zemeljskih plasti zaradi zemeljskega plazu so možni in prisotni. Gradbeni posegi predstavljajo nevarnost za nemoteno oskrbo s pitno vodo predvsem v naseljih in so lokalnega značaja.

Po obsegu lahko delimo prekinitve oskrbe s pitno vodo na prekinitve lokalnega ali širšega obsega. Pri lokalnem obsegu govorimo ob prekinitvi oskrbe s pitno vodo na nivoju manjšega naselja ali dela večjega naselja. Pri širšem obsegu govorimo ob prekinitvi oskrbe na nivoju večjih naselij ali večjega števila naselij.

Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina:

Neposredna ogroženost obstaja predvsem pri oskrbi živine.

Verjetne posledice nesreče:

Zaradi daljših prekinitev preskrbe bi morali zagotoviti nadomestne vire preskrbe ljudi in živali s pitno vodo. Tudi po ponovni vzpostavitvi oskrbe je možno, da pride do okužbe ljudi in živali, zato je potrebno dosledno izvajanje monitoringa in drugih tehničnih in organizacijskih ukrepov v zvezi z oskrbo.

Verjetnost nastanka verižne nesreče:

Zaradi prekinitve oskrbe z vodo je nevarnost, da pride do verižne nesreče povezana predvsem s kvaliteto vode iz nadomestne oskrbe in kvaliteto vode iz vodovodnega sistema po vzpostavitvi normalnega delovanja. Pojavijo se lahko okužbe pri ljudeh in živalih.

Možnost predvidevanja prekinitve oskrbe s pitno vodo:

Možnosti za vnaprejšnje previdevanje, da bo prišlo do prekinitve oskrbe s pitno vodo so minimalne. Napovedati je mogoče samo tiste prekinitve, ki so potrebne za izvajanje vzdrževalnih del na vseh delih vodovodnega omrežja - o teh prekinitvah so uporabniki obveščeni.

Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoč ter preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče:

- delovati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja Občine Ajdovščina z dne xx.yy.2017;
- obveščanje javnosti o prekinitvah in njihovem trajanju.
- V primeru daljšega trajanja prekinitve zagotoviti nadomestne vire oskrbe s pitno vodo – prevozi vode s cisternami predvsem za živinorejske objekte.

33. VIRI

Pri izdelavi ocene so bili uporabljene dosedanje izkušnje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in naslednje zakonske, podzakonske in strokovne podlage ter študije in dokumenti:

- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, Uradni list RS, št. 51/10, 97/10.
- Navodilo o pripravi ocen ogroženosti, Uradni list RS, št. 39/95.
- Pravilnik o obveščanju in poročanju v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Ur. list RS, št. 26/2008
- Nacionalni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, Uradni list RS, št. 44/02.
- Doktrina zaščite, reševanja in pomoči, VRS št.812-07/2002-1 z dne 30.05.2002.
- Ušeničnik, Bojan (2002): Nesreče in varstvo pred njimi. Uprava RS za zaščito in reševanje, Ljubljana.
- Dimitrov, Tomislav (1999): Gozdni požari in otoplitev na svetu. UJMA, urednik B. Ušeničnik, Uprava RS za zaščito in reševanje.
- Polajnar, Janez (2000/2001): Visoke vode v Sloveniji v letih 1999 in 2000. UJMA, urednik B. Ušeničnik, Uprava RS za zaščito in reševanje.
- Orožen Adamič, Milan in Perko, Drago (1997): Potresna ogroženost občin in naselij v Sloveniji. UJMA, urednik B. Ušeničnik, Uprava RS za zaščito in reševanje.
- Zuber, Biljana: Stacionarni viri nevarnih snovi v Sloveniji. UJMA, urednik B. Ušeničnik, Uprava RS za zaščito in reševanje.
- Lukacs, Egon in Vrankar, Leopold (1997): Možni viri sevanja na območju Slovenije. UJMA, urednik B. Ušeničnik, Uprava RS za zaščito in reševanje.
- Strategija gospodarskega razvoja občine Ajdovščina od 2005 do 2015, https://www.ajdovscina.si/mma/StrategijaOA_2004/2014082809142764/ in
- Sklep o podaljšanju veljavnosti Strategije gospodarskega razvoja Občine Ajdovščina od 2005 do 2015
<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=20153699>
- Strategija razvoja gasilstva na območju občine Ajdovščina
- <http://www.sos112.si/slo/index.php>,
- <http://www.stat.si>,
- <http://www.arso.gov.si>,
- http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso,

- http://www.geopedia.si/#T105_x499072_y112072_s9_b4,
- <http://www.gu.gov.si/gu/aplik/CEPP/orgizpis.jsp?org=Geodetska%20uprava%20Republike%20Slovenije>,
- <http://www.zgs.si/slo/gozdovi-slovenije/o-gozdovih-slovenije/pozarno-ogrozeni-gozdovi/index.html>,

34. PRILOGE